

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

P R A V I L N I K
o načinu provođenja izbora u Bosni i Hercegovini

Sarajevo, maj 2010. godine

Na osnovu člana 2.9 stav (1) tačke 2. i 7., a u vezi s čl. 1.5 stav (1), 5.3 stav (1), 5.4 stav (1), 5.21, 5.22, 5.24, 5.26, 5.27, 5.28, 5.29, 5.29a, 5.30, 5.31, 5.32 i Poglavlja 14. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08 i 32/10), Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na 16. sjednici, održanoj 04.05.2010. godine, d o n i j e l a

P R A V I L N I K

o načinu provođenja izbora u Bosni i Hercegovini

DIO PRVI – REDOVNI IZBORI

POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE

Član 1. **(Predmet)**

Ovim pravilnikom utvrđuju se:

- a) način kontrole, dostave i predaje izbornog materijala od strane Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Centralna izborna komisija BiH) prema općinskoj izbornoj komisiji, gradskoj izbornoj komisiji Mostara i Banje Luke i Izbornoj komisiji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: izborna komisija) i kontrole, dostave i predaje izbornog materijala od strane izborne komisije na biračka mjesta i način primopredaje izbornog materijala između izborne komisije i Centralne izborne komisije BiH nakon dana održanih izbora;
- b) način uređenja biračkih mjesta, odgovornost i uloga biračkih odbora, način glasanja na biračkim mjestima, način brojanja glasačkih listića i glasova na redovnim biračkim mjestima, biračkim mjestima za glasanje u odsustvu, biračkim mjestima u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: diplomatsko-konzularna predstavništva BiH), glasača koji glasaju putem mobilnih timova i putem pošte, važeći i nevažeći glasački listići, obrasci na biračkim mjestima i način glasanja birača koji glasaju van Bosne i Hercegovine;
- c) način pakovanja izbornog materijala na redovnim biračkim mjestima u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija BiH) i Republici Srpskoj, na biračkim mjestima za glasanje u odsustvu, na biračkim mjestima ovlaštenim za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića i mobilnim timovima;
- d) način i rokovi za objavu preliminarnih, nezvaničnih i nekompletnih rezultata izbora (u daljnjem tekstu: nepotpuni preliminarni izborni rezultati), način i rokovi za objedinjavanje izbornih rezultata od strane izbornih komisija, obrada i kontrola izbornih rezultata od strane Centralne izborne komisije BiH, način i rokovi za objavu izbornih rezultata i stavljanje na uvid javnosti tabelarnog prikaza izbornih rezultata, način i rokovi za potvrđivanje izbornih rezultata i objava raspodijeljenih mandata po političkim subjektima (ovjerenim političkim strankama, nezavisnim kandidatima, koalicijama, listama nezavisnih kandidata, registriranim udruženjima ili drugim registriranim organiziranim oblicima djelovanja nacionalnih manjina i grupama od najmanje 40 građana koji imaju biračko pravo za popunu garantiranih mandata za pripadnike nacionalnih manjina) i kandidatima unutar tih političkih subjekata.

POGLAVLJE II. KONTROLA I PRIMOPREDAJA IZBORNOG MATERIJALA

Član 2. (Izborni materijal)

(1) Centralna izborna komisija BiH za svake izbore osigurava svim biračkim mjestima koja su formirana izborni materijal, koji se sastoji od:

a) osjetljivog izbornog materijala:

- 1) glasački listići,
- 2) obrasci iz člana 72. ovog pravilnika i
- 3) izvodi iz konačnog Centralnog biračkog spiska po biračkim mjestima (za redovne birače, birače koji imaju status raseljenog lica, birače koji imaju pravo glasati nepotvrđenim glasačkim listićima i birače s posebnim potrebama) i

b) ostalog izbornog materijala:

- 1) kandidatske liste i
- 2) dio potrošnog biračkog materijala (poster, glasačke kabine i dr.).

(2) Centralna izborna komisija BiH odgovorna je za distribuciju i sigurnost izbornog materijala iz stava (1) ovog člana do izborne komisije.

(3) Izborna komisija, od momenta preuzimanja izbornog materijala od Centralne izborne komisije BiH, odgovorna je za dostavu i raspodjelu izbornog materijala po biračkim odborima na području osnovne izborne jedinice i za njegovu sigurnost do momenta predaje biračkim odborima. Izborna komisija je, od momenta preuzimanja cjelokupnog izbornog materijala od biračkih odbora, odgovorna za sigurnost izbornog materijala, do njegovog uručenja Centralnoj izornoj komisiji BiH.

(4) Za primopredaju izbornog materijala iz stava (3) ovog člana od i prema Centralnoj izornoj komisiji BiH odgovoran je predsjednik izborne komisije ili član izborne komisije kojeg ovlasti predsjednik.

Član 3. (Dostava izbornog materijala)

(1) Centralna izborna komisija BiH svim izbornim komisijama dostavlja izborni materijal iz člana 2. stav (1) tačka a) alineje 1) i 2) ovog pravilnika, najkasnije tri dana prije dana održavanja izbora, a iz alineje 3) i ostali izborni materijal iz tačke b), najkasnije 20 dana prije dana održavanja izbora.

(2) Izborna komisija najkasnije 12 sati prije otvaranja biračkih mjesta na dan održavanja izbora dostavlja biračkom odboru izborni materijal, uključujući i odgovarajući broj glasačkih kutija.

(3) Birački odbor odgovoran je za sigurnost izbornog materijala od trenutka njegovog prijema od nadležne izborne komisije do završetka svih svojih dužnosti nakon zatvaranja biračkog mjesta i uručenja izbornog materijala izornoj komisiji, shodno odredbama čl. 12. i 13. ovog pravilnika.

Član 4.
(Obrasci PO-1 i PO-2)

- (1) Nadležna izborna komisija dužna je tokom preuzimanja izbornog materijala od Centralne izborne komisije BiH provjeriti ukupan broj primljenih kutija glasačkih listića i ostalog izbornog materijala i potvrditi prijem u odgovarajuće primopredajne obrasce izbornog materijala - obrazac PO-1 i obrazac PO-2).
- (2) Potpisanu kopiju obrazaca iz stava (1) ovog člana izborna komisija zadržava za svoje potrebe, a ostale kopije zadržava Centralna izborna komisija BiH.
- (3) Ukoliko izborna komisija, nakon prijema izbornog materijala iz stava (1) ovog člana, uoči određene nedostatke u pogledu količine i vrste primljenog izbornog materijala, dužna je odmah, a najkasnije u roku od 12 sati od prijema izbornog materijala, pismeno izvijestiti Centralnu izbornu komisiju BiH kako bi se otklonili uočeni, ali opravdani nedostaci.

Član 5.
(Pakovanje i primopredaja glasačkih listića)

- (1) Glasački listići dostavljaju se izornoj komisiji zapakovani u odgovarajući broj paleta u zavisnosti od ukupnog broja kutija glasačkih listića koji se isporučuju datoj osnovnoj izornoj jedinici.
- (2) Glasački listići za biračka mjesta na teritoriji date osnovne izborne jedinice zapakovani su u kutije. Svako biračko mjesto dobija jednu ili više kutija s glasačkim listićima odgovarajućeg tipa u zavisnosti od tipa biračkog mjesta (redovno biračko mjesto ili biračko mjesto za glasanje u odsustvu).
- (3) Svaka paleta s glasačkim listićima označava se sljedećim podacima:
- a) jedinstvenom oznakom, odnosno serijskim brojem palete;
  - b) nazivom osnovne izborne jedinice;
  - c) brojem kutija koje se nalaze na paleti;
  - d) brojevima biračkih mjesta na koje se kutije s te palete odnose i
  - e) podacima o ukupnom broju i tipu glasačkih listića koji se nalaze na paleti.
- (4) Svaka kutija s glasačkim listićima označava se sljedećim podacima:
- a) brojem biračkog mjesta;
  - b) nazivom osnovne izborne jedinice;
  - c) oznakom tipa glasačkih listića koji su zapakovani u kutiju;
  - d) podacima o ukupnom broju glasačkih listića zapakovanih u kutiju i
  - e) podacima o rednom broju kutije i ukupnom broju kutija za dato biračko mjesto.

Član 6.
(Redovno biračko mjesto)

- (1) Redovno biračko mjesto dobija broj glasačkih listića prema broju birača na izvodu iz Centralnog biračkog spiska za određeno biračko mjesto, koji se zaokružuje na sljedećih 50.

(2) Paketi s glasačkim listićima za redovno biračko mjesto sadrže odgovarajući broj pakovanja (plastičnih vrećica) od po 200 glasačkih listića istog tipa. Ako je broj glasačkih listića za određeno redovno biračko mjesto manji od 200 ili ako ukupan broj listića nije djeljiv s 200, ostatak glasačkih listića će biti smješten u posebno pakovanje, ako ta razlika bude veća od 50. Ako ta razlika bude iznosila 50 ili manje glasačkih listića, listići će biti smješteni u isto pakovanje s 200 listića.

(3) Svako pakovanje označava se podacima o tipu glasačkih listića, brojem redovnog biračkog mjesta i ukupnim brojem glasačkih listića koji se nalaze u pakovanju.

Član 7.

(Rezerva glasačkih listića za redovno biračko mjesto)

(1) Izornoj komisiji dostavlja se određeni broj rezervnih glasačkih listića odgovarajućeg tipa za datu osnovnu izbornu jedinicu. Rezerve glasačkih listića iznose 5% od svakog tipa listića koji se izdaje redovnim biračkim mjestima prema ukupnom broju birača upisanih u izvod iz Centralnog biračkog spiska za datu osnovnu izbornu jedinicu, zaokružen na sljedećih deset (10). Rezervni glasački listići čuvaju se u izornoj komisiji, a bit će dostavljeni određenom biračkom mjestu ukoliko se izdaju svi dobijeni glasački listići na tom redovnom biračkom mjestu.

(2) Rezervni glasački listići za redovno biračko mjesto na nivou osnovne izborne jedinice pakuju se u odgovarajući broj kutija i na isti način, kao i glasački listići za pojedina biračka mjesta, s tim što se svaka kutija dodatno označava sljedećim podacima:

a) natpisom: Izborna komisija - REZERVA REDOVNO BIRAČKO MJESTO i

b) na mjestu "broj biračkog mjesta" stoji šifra: **0000**.

Član 8.

(Biračko mjesto ovlašteno za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića)

(1) Izborna komisija obavezna je iz rezervi glasačkih listića iz člana 7. stav (1) ovog pravilnika izdvojiti određeni broj glasačkih listića i njima zadužiti biračko mjesto koje je ovlašteno za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića.

(2) Izborna komisija dužna je da upakuje glasačke listiće za biračko mjesto iz stava (1) ovog člana u kovertu za glasanje nepotvrđenim glasačkim listićima sa zaštitnom kovertom, koje je dostavila Centralna izborna komisija BiH.

(3) Ukupan broj kompleta s glasačkim listićima iz stava (2) ovog člana iznosi 10% od broja birača sa spiska birača koji imaju pravo glasati nepotvrđenim glasačkim listićima.

Član 9.

(Biračko mjesto za glasanje u odsustvu)

(1) Glasački listići za glasanje u odsustvu su zapakovani u kovertu u kojima se nalazi odgovarajuća kombinacija glasačkih listića po osnovnim izbornim jedinicama za koje su birači upisani u izvod iz Centralnog biračkog spiska za birače koji imaju status raseljenog lica. Jedna kombinacija glasačkih listića za glasanje u odsustvu podrazumijeva po jedan glasački listić za svaki izborni nivo.

(2) Ukupan broj različitih kombinacija glasačkih listića posebno se utvrđuje za svake izbore i zavisi od vrste izbora koji se provode.

(3) Broj različitih kombinacija glasačkih listića koje dobija jedna osnovna izborna jedinica određen je brojem birača koji su upisani u izvod iz Centralnog biračkog spiska za birače koji imaju status raseljenog lica.

(4) Šifra određene kombinacije glasačkih listića i nazivi osnovnih izbornih jedinica na koje se kombinacija odnosi odštampani su na svakoj koverti s kombinacijom glasačkih listića za glasanje u odsustvu.

(5) Biračko mjesto za glasanje u odsustvu dobija odgovarajući broj koverti s kombinacijama glasačkih listića prema broju birača u izvodu iz Centralnog biračkog spiska za birače koji imaju status raseljenog lica. Ovom broju dodaje se rezervni broj svake kombinacije u iznosu 10% od ukupnog broja birača na izvodu iz Centralnog biračkog spiska za birače koji imaju status raseljenog lica, zaokružen na sljedećih pet.

(6) Koverta s kombinacijama glasačkih listića za glasanje u odsustvu pakuju se u kutije, s tim da su različite kombinacije unutar svake kutije posebno odijeljene. Na svakoj kutiji za biračka mjesta za glasanje u odsustvu, osim podataka koje sadrže i kutije s glasačkim listićima za redovna biračka mjesta, uključuje se podatak: lista kombinacija s glasačkim listićima koja se nalazi u kutiji s naznačenim brojem koverti za svaku kombinaciju.

Član 10.

(Rezerva glasačkih listića za biračko mjesto za glasanje u odsustvu)

(1) Izornoj komisiji dostavlja se određeni broj rezervnih koverti s kombinacijama glasačkih listića za glasanje u odsustvu, u iznosu od 5% od svake kombinacije prema ukupnom broju birača upisanih u izvod iz Centralnog biračkog spiska za birače koji imaju status raseljenog lica, zaokružen na sljedećih pet.

(2) Rezervne koverta s glasačkim listićima čuvaju se u izornoj komisiji, a bit će dostavljene određenom biračkom mjestu ukoliko se izdaju sve koverta s kombinacijama glasačkih listića.

(3) Rezervne koverta s kombinacijama glasačkih listića za glasanje u odsustvu na nivou osnovne izborne jedinice pakuju se u odgovarajući broj kutija na isti način kao i koverta s kombinacijama glasačkih listića za pojedina biračka mjesta, s tim što se svaka kutija dodatno označava sljedećim podacima:

- a) natpisom: Izborna komisija - REZERVA ZA ODSUSTVO i
- b) na mjestu "broj biračkog mjesta" stoji šifra: **5555**.

Član 11.

(Mobilni tim)

(1) Izborna komisija obavezna je da iz ukupnih rezervi glasačkih listića izdvoji određeni broj glasačkih listića i njima zaduži mobilni tim.

(2) Zaduživanje glasačkih listića za mobilni tim izborna komisija vrši na sljedeći način:

- a) za birače s posebnim potrebama koji su upisani u izvod iz Centralnog biračkog spiska za redovno biračko mjesto glasački listići se izdvajaju iz rezerve glasačkih listića iz člana 7. ovog pravilnika (paketi s oznakom 0000). Izborna komisija dužna je da upakuje glasačke listiće u neoznačene koverta na kojima upisuje šifru svoje osnovne izborne jedinice, koje je dostavila Centralna izborna komisija BiH.

- b) za birače s posebnim potrebama koji su upisani u izvod iz Centralnog biračkog spiska za birače koji imaju status raseljenog lica (birači koji se nalaze na izvodu iz Centralnog biračkog spiska u nekoj drugoj osnovnoj izbornoj jedinici) glasački listići se izdvajaju iz rezerve glasačkih listića iz člana 10. ovog pravilnika (paketi s oznakom 5555). Ukoliko izborna komisija u rezervi glasačkih listića nema određenih koverti s kombinacijama glasačkih listića, uz pismeni zahtjev lično će ih zadužiti u Centralnoj izbornoj komisiji BiH najkasnije dva dana prije dana održavanja izbora.

Član 12. **(Evidencija izbornog materijala)**

(1) Birački odbor zadužuje izborni materijal od izborne komisije na obrascu Zapisnik o radu biračkog odbora ZARBO I., u dijelu Obrazac Z1 „POPIS IZBORNOG MATERIJALA“.

(2) Ako bude potrebno, predsjednik biračkog odbora podnijet će zahtjev izbornoj komisiji za izdavanje dodatnih glasačkih listića ili kompleta s kombinacijama glasačkih listića. Predsjednik izborne komisije osigurava da dodatni glasački listići ili kompleti kombinacija glasačkih listića budu odmah izdati tom biračkom mjestu, o čemu vode posebnu evidenciju u vidu zapisnika o svim naknadno izdatim količinama glasačkih listića po pojedinim biračkim mjestima.

(3) Broj dodatnih glasačkih listića ili kombinacija glasačkih listića upisuje se u Obrazac za brojno stanje, zavisno od tipa biračkog mjesta. Predsjednik biračkog odbora upisuje broj dodatnih glasačkih listića ili kombinacija glasačkih listića u Zapisnik o radu biračkog odbora ZARBO II., u dijelu Obrazac Z6 „ZAPAŽANJA U TOKU GLASANJA“. Predsjednik biračkog odbora i član izborne komisije koji je dostavio dodatne glasačke listiće potvrđuju svojim potpisom navedenu primopredaju glasačkih listića u Obrascu Z6.

Član 13. **(Predaja izbornog materijala izbornoj komisiji)**

(1) Nakon zatvaranja biračkih mjesta i okončanja procesa brojanja i svih aktivnosti na biračkom mjestu birački odbor dostavlja izbornoj komisiji spakovan izborni materijal na način propisan čl. 73., 74., 75., 76. i 77. ovog pravilnika.

(2) Izborna komisija pri preuzimanju izbornog materijala od biračkog odbora provjerava da li je izborni materijal spakovan na propisan način. Ukoliko uoči određene nedostake, vraća izborni materijal biračkom odboru da otkloni uočene nedostatke. Izborna komisija priprema primljeni izborni materijal s biračkih mjesta za predaju Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

Član 14. **(Predaja izbornog materijala Centralnoj izbornoj komisiji BiH)**

(1) Centralna izborna komisija BiH prilikom preuzimanja izbornog materijala od izborne komisije provjerava da li je izborni materijal spakovan u skladu s čl. 73., 74., 75., 76. i 77. ovog pravilnika, potvrđuje prijem u odgovarajuće primopredajne obrasce izbornog materijala, kako slijedi:

- a) primopredajni obrazac biračkog materijala PO-3 - izborni materijal s biračkih mjesta za glasanje u odsustvu i nepotvrđenim glasačkim listićima;
- b) primopredajni obrazac biračkog materijala PO-4 - dokumentacija za Centralnu izbornu komisiju BiH i

c) primopredajni obrazac biračkog materijala PO-5 - izborni materijal s redovnih biračkih mjesta.

(2) U slučaju da osnovna izborna jedinica ima veći broj biračkih mjesta, može se upotrijebiti veći broj prethodno navedenih primopredajnih obrazaca, uz naznaku na svakom obrascu o nazivu i šifri osnovne izborne jedinice za koju se obrazac popunjava.

(3) Uz primopredajni obrazac PO-5 izborna komisija prilaže i poseban zapisnik s evidencijom svih neiskorištenih glasačkih listića iz čl. 7. i 10. ovog pravilnika.

(4) Potpisanu kopiju obrazaca iz stava (1) ovog člana izborna komisija zadržava za svoje potrebe, a ostale kopije zadržava Centralna izborna komisija BiH.

Član 15. (Glasačka kutija)

(1) Izborna komisija dužna je glasačke kutije propisno uskladištiti, evidentirati njihovo brojno stanje i eventualna oštećenja i nedostatke, te čuvati za potrebe narednih izbora kao stalno materijalno sredstvo.

(2) Evidenciju brojnog stanja glasačkih kutija iz stava (1) ovog člana izborna komisija dostavlja Centralnoj izbornoj komisiji BiH uz redovni izvještaj o radu.

POGLAVLJE III. BIRAČKA MJESTA I BIRAČKI ODBOR

Odjeljak A. Određivanje biračkih mjesta, objava i obilježja na biračkom mjestu

Član 16. (Određivanje biračkog mjesta u Bosni i Hercegovini)

(1) Biračka mjesta određuju izborne komisije najkasnije 65 dana prije dana održavanja izbora.

(2) Biračko mjesto ne može se nalaziti u vjerskom objektu, zgradi organa vlasti, zgradi koja je vlasništvo političke stranke ili u kojoj je sjedište političke stranke, zgradi koja je korištena kao mjesto za mučenje ili zlostavljanja, ili mjestu gdje se služi ili konzumira alkohol.

(3) Biračka mjesta određuju i formiraju izborne komisije u skladu s Uputstvom o vrstama, načinu i rokovima za određivanje biračkih mjesta.

(4) Centralna izborna komisija BiH, ukoliko utvrdi da lokacija biračkog mjesta nije pogodna za glasanje, naređuje izbornoj komisiji da promijeni lokaciju biračkog mjesta.

Član 17. (Određivanje biračkog mjesta u DKPBiH)

(1) Biračka mjesta u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH određuje Centralna izborna komisija BiH posebnom odlukom, najkasnije 65 dana prije dana održavanja izbora.

(2) Broj biračkih mjesta za glasanje državljana Bosne i Hercegovine koji privremeno žive u inozemstvu i imaju biračko pravo, a koji su upisani u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan BiH za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, određuje se u skladu s Uputstvom o vrstama, načinu i rokovima za određivanje biračkih mjesta.

Član 18. (Objava biračkih mjesta)

(1) Izborne komisije, najkasnije 15 dana prije dana održavanja izbora, objavljuju koja su biračka mjesta u BiH određena za glasanje i na kojim lokacijama se nalaze biračka mjesta.

(2) Centralna izborna komisija BiH, najkasnije 30 dana prije dana održavanja izbora, putem Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo vanjskih poslova BiH) objavljuje koja su biračka mjesta određena za glasanje i na kojim lokacijama se nalaze u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH.

Član 19. (Osiguranje prostora određenog za biračko mjesto)

(1) Izborne komisije dužne su najkasnije 12 sati prije dana održavanja izbora osigurati da prostor koji je određen za biračko mjesto u BiH bude pripremljen za otvaranje.

(2) Birački odbori u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH dužni su najkasnije 12 sati prije dana održavanja izbora osigurati da prostor koji je određen za biračko mjesto bude pripremljen za otvaranje.

Član 20. (Biračko mjesto i obilježja)

(1) Pod biračkim mjestom i njegovom okolinom smatra se samo biračko mjesto, kao i prostor u krugu od 50 metara od ulaza u zgradu u kojoj se nalazi to biračko mjesto.

(2) Na biračkom mjestu i njegovoj okolini mogu se postavljati samo službena obilježja izbora koja propiše Centralna izborna komisija BiH.

Odjeljak B. Odgovornost i uloga biračkih odbora

Član 21. (Način rada biračkog odbora)

(1) Birački odbor neposredno rukovodi radom biračkog mjesta, osigurava pravilnost i tajnost glasanja i evidentira rezultate glasanja na biračkom mjestu, osim u slučajevima koji su utvrđeni u POGLAVLJU IV., Odjeljku A. (Biračka mjesta u Bosni i Hercegovini) u čl. 36., 37. i 38. i Odjeljku B. (Biračka mjesta u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH) ovog pravilnika.

(2) Predsjednik biračkog odbora (u daljnjem tekstu: predsjednik) rukovodi radom biračkog odbora i osigurava da se proces glasanja na biračkom mjestu odvija nesmetano.

(3) Birački odbor je odgovoran, shodno članu 22. ovog pravilnika, za provođenje izbora koje je propisala Centralna izborna komisija BiH. Na biračkom mjestu birački odbor ne može provoditi druge aktivnosti osim aktivnosti za provođenje izbora koje je propisala Centralna izborna komisija BiH.

Član 22.

(Dužnosti i odgovornosti članova biračkog odbora u procesu glasanja)

(1) Predsjednik upravlja radom biračkog odbora i zajedno s članovima biračkog odbora odgovoran je za zakonitost rada na biračkom mjestu; održava integritet procesa glasanja, odnosno brojanja i održava mir i red na biračkom mjestu i njegovoj okolini; popunjava sve potrebne obrasce; osigurava da na biračkom mjestu ne bude oružja ili opasnih predmeta; određuje dužnosti svakom članu biračkog odbora; pomaže biračima kojima treba dodatno objašnjenje o procesu glasanja; rješava sva pitanja koja se odnose na identifikaciju i pravo glasa birača i evidentira u Zapisnik o radu biračkog odbora - Obrazac ZARBO vrijeme i okolnosti svih iznimnih događaja na biračkom mjestu.

(2) Član biračkog odbora zadužen za kontrolu reda osigurava kontrolu protoka birača na biračkom mjestu.

(3) Član biračkog odbora zadužen za identifikaciju provjerava identitet birača; pronalazi biračevo ime u izvodu iz Centralnog biračkog spiska; upozorava birača da se mora potpisati identično kao na identifikacionom dokumentu; osigurava da se birač potpiše pored svog imena u izvodu iz Centralnog biračkog spiska i naglas čita ime birača koji se potpisao na izvod iz Centralnog biračkog spiska.

(4) Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića izdaje glasačke listiće biraču; objašnjava biraču kako treba ispravno ispuniti glasačke listiće; upućuje birača prema slobodnom prostoru na kojem mu se omogućava tajnost glasanja (u daljnjem tekstu: glasačka kabina). Ako birač ošteti glasački listić, izdaje mu se drugi glasački listić, a oštećeni glasački listić odlaže se u kovertu s naznakom „oštećeni glasački listići”.

(5) Pod oštećenim glasačkim listićem podrazumijeva se neupotrebljiv glasački listić: fizički oštećen ili pogrešno popunjen glasački listić.

(6) Član biračkog odbora zadužen za kontrolu glasačke kutije upućuje birača da ubaci glasačke listiće u glasačku kutiju i napusti biračko mjesto; osigurava da nijedan birač ne napusti biračko mjesto dok u glasačku kutiju ne ubaci glasačke listiće i osigurava da se samo glasački listići ubacuju u glasačku kutiju.

(7) Ako se birački odbor sastoji od predsjednika i dva člana, član biračkog odbora zadužen za kontrolu reda istovremeno će obavljati i kontrolu glasačke kutije, dok će član biračkog odbora zadužen za identifikaciju istovremeno obavljati i izdavanje glasačkih listića.

(8) Članovi biračkog odbora individualno odgovaraju za učinjene nepravilnosti u okviru zaduženja koje dobiju od strane predsjednika biračkog odbora u skladu sa Izbornim zakonom BiH i provedbenim aktima Centralne izborne komisije BiH.

(9) Predsjednik biračkog odbora odgovoran je i za učinjene nepravilnosti od strane člana biračkog odbora.

Član 23.
(Zapisnik o radu biračkog odbora)

- (1) Birački odbor vodi Zapisnik o radu biračkog odbora - ZARBO (u daljnjem tekstu: Zapisnik) koji je sastavni dio ovog pravilnika, a sastoji se od:
- a) Zapisnika o radu biračkog odbora dan uoči održavanja izbora - Obrazac ZARBO I. (u daljnjem tekstu: Zapisnik I.)
  - b) Zapisnika o radu biračkog odbora na dan održavanja izbora - Obrazac ZARBO II. (u daljnjem tekstu: Zapisnik II.).
- (2) Centralna izborna komisija BiH propisuje obrasce zapisnika iz stava (1) ovog člana.
- (3) Izborna komisija dostavlja svakom biračkom odboru, osim biračkom odboru u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, Zapisnik I. i Zapisnik II., zajedno s ostalim izbornim materijalom.
- (4) O primopredaji navedenog u stavu (3) ovog člana izborna komisija i birački odbor potpisuju Zapisnik o primopredaji.
- (5) Centralna izborna komisija BiH, putem Ministarstva vanjskih poslova BiH, dostavlja svakom biračkom odboru u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH Zapisnik I. i Zapisnik II., zajedno s ostalim izbornim materijalom.
- (6) O primopredaji navedenog u stavu (5) ovog člana sačinjava se Zapisnik o primopredaji.
- (7) O primopredaji Zapisnika I. i Zapisnika II., zajedno s ostalim izbornim materijalom, Ministarstvo vanjskih poslova BiH i birački odbor potpisuju Zapisnik o primopredaji.

Član 24.
(Zapisnik I.)

(1) Zapisnik I. sastoji se od:

- a) naslovne stranice koja sadrži logo Centralne izborne komisije BiH, dio gdje se upisuje naziv osnovne izborne jedinice i dio za upisivanje broja biračkog mjesta, te naslov: "Zapisnik o radu biračkog odbora na dan uoči održavanja izbora - ZARBO I.";
- b) POPISA IZBORNOG MATERIJALA - Obrazac Z1 - sadrži popis izbornog materijala koji je birački odbor primio od izborne komisije, odnosno od Ministarstva vanjskih poslova BiH, s dijelom na koji se upisuje kad je taj materijal primljen, vrsta i količina tog materijala. Sastavni dio Obrasca Z1 je Zapisnik o primopredaji iz člana 23. stav (4), odnosno stav (7) ovog pravilnika i
- c) ZAPAŽANJA O STANJU BIRAČKOG MJESTA NA DAN UOČI IZBORA – Obrazac Z2 - je dio za unošenje opisa stanja biračkog mjesta na dan uoči održavanja izbora.

(2) Predsjednik i članovi biračkog odbora svojim potpisima potvrđuju tačnost navoda u Zapisniku I.

Član 25.
(Zapisnik II.)

(1) Zapisnik II. sastoji se od:

- a) naslovne stranice koja sadrži logo Centralne izborne komisije BiH, dio gdje se upisuje naziv osnovne izborne jedinice i dio za upisivanje broja biračkog mjesta, te naslov: “Zapisnik o radu biračkog odbora na dan održavanja izbora - ZARBO II.”;
- b) IZJAVE I KODEKSA PONAŠANJA - Obrazac Z3 - sadrži Izjavu i Kodeks ponašanja za članove biračkog odbora, koje predsjednik i članovi biračkog odbora potpisuju prije otvaranja biračkog mjesta. Izjavu i Kodeks ponašanja potpisuju i zamjenici članova biračkog odbora;
- c) EVIDENCIJE O PRISUSTVU - Obrazac Z4 - evidencija o prisustvu popunjava se prije otvaranja biračkog mjesta na dan održavanja izbora, a sadrži: dio za upisivanje imena prisutnih prilikom otvaranja biračkog mjesta i dio za upisivanje bilo kakvih značajnih događaja ili problema koji su se desili prije i prilikom otvaranja biračkog mjesta. U ovu evidenciju predsjednik upisuje vrijeme otvaranja biračkog mjesta;
- d) EVIDENCIJE O AKREDITIRANIM POSMATRAČIMA - Obrazac Z5 – evidencija o akreditiranim posmatračima sadrži:
  - 1) dio prilikom otvaranja biračkog mjesta - u koji se upisuju imena akreditiranih posmatrača, naziv subjekta koji ga je akreditirao brojem akreditacije i vrijeme kada je posmatrač stigao,
  - 2) dio tokom procesa glasanja – u koji se upisuju imena akreditiranih posmatrača, naziv subjekta koji ga je akreditirao brojem akreditacije i vrijeme kada je posmatrač stigao i vrijeme kada je posmatrač napustio biračko mjesto,
  - 3) dio kod zatvaranja biračkog mjesta i procesa brojanja glasačkih listića - u koji se upisuju imena posmatrača i vrijeme kada je posmatrač napustio biračko mjesto;
- e) ZAPAŽANJA U TOKU GLASANJA - Obrazac Z6 - je dio u koji se upisuju svi važniji događaji koji su se desili u toku procesa glasanja i brojanja;
- f) MIŠLJENJA ILI PRIMJEDBE - Obrazac Z7 - je dio u koji se upisuje mišljenje ili primjedba članova biračkog odbora, birača ili akreditiranih posmatrača. Član biračkog odbora, birač ili akreditirani posmatrač može unijeti svoje mišljenje ili primjedbe na proces glasanja koje potpisuje lično (mišljenje ili primjedba koja nije potpisana lično neće biti razmatrana).
- g) UDALJAVANJA LICA S BIRAČKOG MJESTA - Obrazac Z8 - je dio u koji se upisuju podaci i razlozi udaljavanja lica s biračkog mjesta zbog narušavanja reda;
- h) VRIJEME ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA - Obrazac Z9 - je dio u koji se evidentira vrijeme zatvaranja biračkog mjesta, značajni događaji koji su se desili prilikom zatvaranja biračkog mjesta i prisustvo zamjenika biračkog odbora koji učestvuju u brojanju (svoje prisustvo potvrđuju potpisom) i
- i) MOBILNOG TIMA - Obrazac Z10 - je dio u koji mobilni tim upisuje podatke: ime predsjednika i članova mobilnog tima; vrijeme odlaska na teren, broj zaduženih koverti s glasačkim listićima za pojedine osnovne izborne jedinice i lokacije koje je mobilni tim posjetio (ustanove).

(2) Članovi organa za provođenje izbora potpisuju Kodeks ponašanja izborne administracije u BiH koji glasi:

“Profesionalizam članova organa za provođenje izbora je od važnosti za jačanje povjerenja javnosti u izborni proces. Kodeks ponašanja ima za cilj da osigura nezavisnost i nepristrasnost u radu svih članova organa za provođenje izbora.”

(3) Principi za rad i osiguranje profesionalnosti organa za provođenje izbora su:

- a) ZAKONITOST U RADU
- b) NEZAVISNOST

- c) NEPRISTRASNOST
- d) JAVNOST RADA
- e) EFIKASNOST I TAČNOST
- f) PRISTUPAČNOST BIRAČIMA

a) ZAKONITOST U RADU

Poštivanje zakonskih i podzakonskih akata u cjelini i njihova primjena na nezavisan i nepristrasan način uz jednak tretman svih učesnika u izbornom procesu, kao i poštivanje međunarodnih sporazuma o ljudskim pravima, stalna je obaveza organa za provođenje izbora. Odluke utemeljene na zakonskim i podzakonskim aktima moraju biti jasne i razumljive za sve učesnike u izbornom procesu.

b) NEZAVISNOST

Organi za provođenje izbora su nezavisni od bilo kakvog političkog i drugog neprimjerenog utjecaja, a odgovaraju za svoje postupke u skladu sa zakonima i Kodeksom ponašanja.

c) NEPRISTRASNOST

U svom radu organi za provođenje izbora ponašaju se na neutralan i nepristrasan način prema svim učesnicima u postupku. Oslobođeni su svih predrasuda baziranih na osnovu spolne, rasne, nacionalne, političke, religijske, stranačke i druge pripadnosti. Član organa za provođenje izbora neće učestvovati u donošenju odluka ako on ili član njegove uže porodice ima lični ili finansijski interes ili ako postoji drugi sukob interesa koji može dovesti u sumnju njegovu nepristrasnost.

d) JAVNOST RADA

Rad organa za provođenje izbora otvoren je za sve učesnike u izbornom procesu, što podrazumijeva i slobodan pristup informacijama na kojim se zasnivaju odluke ovih organa.

e) EFIKASNOST I TAČNOST

Organi za provođenje izbora osiguravaju efikasno i blagovremeno obavljanje aktivnosti i na taj način doprinose unapređenju izbornog procesa. Organi za provođenje izbora osiguravaju tačne i provjerene informacije za učesnike u izbornom procesu i objavljuju ih na razumljiv način.

f) PRISTUPAČNOST BIRAČIMA

Organi za provođenje izbora biračima na najprikladniji način osiguravaju sve informacije u vezi s izbornim procesom. Organi za provođenje izbora stvaraju sve uslove za realizaciju biračkog prava posebno vodeći računa o biračima sa specijalnim potrebama (nepismeni, fizički hendikepirani, birači na udaljenim mjestima, lica u kaznenim i zdravstvenim ustanovama i dr.).

IZJAVA

Svojim potpisom potvrđujem da ću se pridržavati Kodeksa ponašanja izborne administracije u BiH.

(4) Birački odbor u BiH dostavlja izbornoj komisiji osnovne izborne jedinice kopiju Zapisnika koji čuva za svoje potrebe i evidenciju, a original Zapisnika dostavlja Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

POGLAVLJE IV. NAČIN GLASANJA NA BIRAČKIM MJESTIMA

Odjeljak A. Biračka mjesta u Bosni i Hercegovini

Član 26. (Dan uoči izbora)

(1) Izborna komisija će dan prije, a najkasnije 12 sati prije otvaranja biračkih mjesta, dostaviti biračkom odboru izborni materijal, i to:

- a) izvod iz Centralnog biračkog spiska za određeno biračko mjesto;
- b) odgovarajući broj glasačkih listića;
- c) odgovarajući broj glasačkih kutija;
- d) set obrazaca za biračko mjesto;
- e) kandidatske liste, odnosno postere s izgledom glasačkih listića na kojima se glasa u toj izbornoj jedinici;
- f) postere s uputstvima o načinu glasanja i informativnim sadržajima za birače;
- g) Zapisnik iz člana 23. stav (1) ovog pravilnika i
- h) potrošni materijal prema specifikaciji iz Obrasca Z1 Zapisnika neophodan za proces glasanja i brojanja glasačkih listića.

(2) Birački odbor provjerava da li je izborni materijal koji je primio od izborne komisije kompletan i u ispravnom stanju, što upisuje u Obrazac Z1 Zapisnika. Ukoliko birački odbor utvrdi da izborni materijal nije kompletan, odmah o tome obavještava izbornu komisiju koja je obavezna da u kontaktu s Centralnom izbornom komisijom BiH otkloni sve nedostatke u najkraćem roku.

(3) Nakon primljenog izbornog materijala predsjednik i članovi biračkog odbora provjeravaju prostor koji je predviđen za biračko mjesto i otklanjaju eventualne nedostatke ako utječu na zakonitost rada biračkog odbora. Zapažanje o stanju biračkog mjesta upisuje se u Obrazac Z2 Zapisnika. Predsjednik i članovi biračkog odbora odgovorni su za sigurnost biračkog materijala na biračkom mjestu od trenutka prijema materijala pa do završetka svih svojih dužnosti nakon zatvaranja biračkog mjesta, okončanja procesa brojanja i uručenja glasačkog materijala.

(4) Birački odbor uklanja s biračkog mjesta sve oznake i obilježja koja upućuju na političke stranke, vjerske simbole, kao i ostale oznake koje mogu imati diskriminacijsko značenje. Birački odbor postavlja oznaku biračkog mjesta, ulaza i izlaza, smjera lokacije biračkog mjesta, zabrane unošenja oružja, zabrane pušenja i izlaže kandidatske liste.

(5) Predsjednik i članovi biračkog odbora uređuju biračko mjesto tako da se omogući nesmetan protok birača na biračkom mjestu.

(6) Predsjednik biračkog odbora prilikom otvaranja biračkog mjesta dužan je, u skladu s propisom Centralne izborne komisije BiH, odrediti dužnosti svakom članu biračkog odbora, odnosno odrediti koji će član biračkog odbora biti zadužen za kontrolu reda, identifikaciju, izdavanje glasačkih listića i za kontrolu glasačke kutije i evidentirati ih u dijelu Zapisnika o radu biračkog odbora predviđenom za unošenje navedenih podataka.

Član 27.
(Prije otvaranja biračkog mjesta)

(1) Svi članovi biračkog odbora moraju doći na biračko mjesto najmanje sat vremena prije početka otvaranja biračkog mjesta. U tom vremenskom periodu samo članovi biračkog odbora i akreditirani posmatrači mogu biti prisutni na biračkom mjestu.

(2) Birački odbor određuje mjesto za svaku glasačku kabinu, vodeći računa da niko unutar ili van biračkog mjesta ne može vidjeti birača dok glasa. Otvor glasačke kabine treba biti okrenut prema zidu. Izuzetno, ako nije moguće glasačku kabinu postaviti pored zida, može se postaviti pored prozora, tako da se prozor pokrije i da se onemogućiti pogled izvana u glasačku kabinu.

(3) Prije početka glasanja predsjednik, odnosno članovi biračkog odbora:

- a) upisuju svoja imena u Zapisnik i potpisuju se u dijelu Zapisnika koji je za to predviđen;
- b) potpisuju Izjavu i Kodeks ponašanja iz Obrascu Z3 Zapisnika;
- c) ispisuju sve neophodne podatke na kovertu, odnosno pakete;
- d) predsjednik upisuje u Obrazac za brojno stanje broj birača koji su upisani u izvod iz Centralnog biračkog spiska;
- e) ručno broje primljene glasačke listiće za svaki izborni nivo i predsjednik u Obrazac za brojno stanje upisuje ukupan broj primljenih glasačkih listića;
- f) pokazuju praznu glasačku kutiju, nakon čega na nju stavljaju plastične pečate;
- g) predsjednik u Obrazac za brojno stanje upisuje serijske brojeve pečata glasačke kutije;
- h) postavljaju zapečaćenu glasačku kutiju na mjesto gdje je svi prisutni mogu vidjeti;
- i) predsjednik upisuje u Obrazac Z4 Zapisnika vrijeme otvaranja biračkog mjesta;
- j) predsjednik provjerava posmatračev identifikacioni dokument s fotografijom, koji zadržava do momenta kada posmatrač napušta biračko mjesto, utvrđuje da li se ime posmatrača nalazi na akreditaciji i u Obrazac Z5 Zapisnika upisuje ime posmatrača, naziv subjekta koji ga je akreditirao, broj njegove akreditacije, vrijeme kada je posmatrač stigao i vrijeme kada je posmatrač napustio biračko mjesto i
- k) predsjednik upućuje posmatrače na mjesto gdje mogu sjesti i posmatrati izborne aktivnosti, te ih upozorava da se ne mogu miješati u izborni proces niti gledati u glasačku kabinu, ali da mogu postavljati pitanja u vezi s izbornim procesom.

Član 28.
(Procedure glasanja)

(1) Sva biračka mjesta otvaraju se u 7,00 sati, a zatvaraju u 19,00 sati.

(2) Ako biračko mjesto iz opravdanih razloga nije otvoreno pravovremeno, a kašnjenje je trajalo do tri sata, glasanje na tom biračkom mjestu može se produžiti za onoliko vremena koliko je trajalo kašnjenje, o čemu odlučuje predsjednik. Ako je kašnjenje trajalo duže od tri sata, o dužini vremena za koje se glasanje produžava odlučuje Centralna izborna komisija BiH.

(3) Predsjednik u najkraćem roku obavještava izbornu komisiju o razlogu zbog kojeg je došlo do kašnjenja u otvaranju biračkog mjesta ili do priekida glasanja na biračkom mjestu.

(4) Izborna komisija, odmah nakon prijema tog obavještenja, obavještava Centralnu izbornu komisiju BiH o kašnjenju u otvaranju biračkog mjesta ili o prijekidu glasanja na biračkom mjestu.

Član 29.
(Tajnost glasanja)

(1) Ispunjavanje glasačkog listića na biračkom mjestu je tajno, glasanje je lično, osim u slučajevima koji su predviđeni članom 5.19 stav (1) Izbornog zakona BiH i članom 35. ovog pravilnika.

(2) Nijedno lice ne smije ometati birača koji ispunjava glasačke listiće, niti smije tražiti od njega bilo kakve informacije o tome za koga želi glasati, za koga glasa ili za koga je glasao, niti smije sprečavati ili pokušati spriječiti nekoga u ostvarivanju njegovog biračkog prava.

Član 30. **(Važeći dokument za identifikaciju)**

(1) Za utvrđivanje identiteta birača, u skladu s članom 5.12 Izbornog zakona BiH, služi jedan od sljedećih važećih dokumenata s fotografijom:

- a) lična karta;
- b) pasoš ili
- c) vozačka dozvola.

(2) Pod ličnom kartom kao identifikacionim dokumentom, u svrhu dokazivanja identiteta, smatrat će se i Obavještenje (potvrda) izdato od Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka na Obrascu LK-OI-4.

(3) Član biračkog odbora zadužen za identifikaciju prilikom glasanja birača iz stava (2) ovog člana zadržava original Obavještenja (potvrde) koji mu preda birač. Ovo obavještenje (potvrdu) prilaže uz Zapisnik.

Član 31. **(Izdavanje glasačkog listića)**

(1) Prilikom ulaska na biračko mjesto radi glasanja svaki birač mora predložiti jedan od važećih ličnih dokumenata, u skladu s članom 30. ovog pravilnika. Nakon što birač dokaže svoj identitet članu biračkog odbora i njegovo ime bude pronađeno u izvodu iz Centralnog biračkog spiska ili u dodatku izvoda iz Centralnog biračkog spiska birač se potpisuje identično kao na identifikacionom dokumentu pored svog imena u izvodu iz Centralnog biračkog spiska.

(2) Kada birač bude identificiran i potpiše se u izvod iz Centralnog biračkog spiska, odnosno dodatak izvoda iz Centralnog biračkog spiska, član biračkog odbora izdaje mu glasačke listiće ili setove glasačkih listića i odmah ga upućuje prema jednoj od glasačkih kabina kako bi popunio glasačke listiće. Nakon popunjavanja glasačkih listića birač ih presavija tako da se zaštiti tajnost glasa i ubacuje ih u glasačku kutiju.

(3) Predsjednik i članovi biračkog odbora, ako im se imena nalaze na izvodu iz Centralnog biračkog spiska za to biračko mjesto, glasaju neposredno prije otvaranja biračkog mjesta.

(4) Na izvodu iz Centralnog biračkog spiska, u dijelu predviđenom za potpis, u gornjem lijevom uglu, upisana je biračka opcija i to:

- a) K-18 - za sve nivoe vlasti u BiH za koje birači glasaju u Republici Srpskoj;
- b) K-21 - za sve nivoe vlasti u BiH (osim za nivo kantonalne skupštine) za koje birači glasaju u Federaciji BiH.

Član 32.

(Izdavanje nepotvrđenog - kovertiranog glasačkog listića)

(1) Ako se ime birača ne nalazi na izvodu iz Centralnog biračkog spiska, a prema njegovoj adresi prebivališta bi trebalo da se nalazi na izvodu iz Centralnog biračkog spiska, birač se upućuje u sjedište izborne komisije da mu se utvrdi na kojem biračkom mjestu birač treba glasati. Ukoliko se ime birača ne nalazi na izvodu iz Centralnog biračkog spiska, a upisan je u Centralni birački spisak, birač se upućuje na određeno biračko mjesto za izdavanje nepotvrđenih - kovertiranih glasačkih listića.

(2) Birački odbor će biraču koji se nalazi na spisku koji je dostavila Centralna izborna komisija BiH o državljanima BiH koji su upisani u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje van zemlje omogućiti da glasa nepotvrđenim - kovertiranim glasačkim listićima.

Član 33. (Oštećeni glasački listić)

(1) U slučaju da birač ošteti svoj glasački listić, izdaje mu se drugi glasački listić, ako vrati članu biračkog odbora oštećeni glasački listić. Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića upisuje riječ "oštećen" preko vraćenog glasačkog listića i ulaže ga u za to predviđenu kovertu. Član biračkog odbora izdaje biraču drugi glasački listić.

(2) Birač koji glasa u odsustvu, ako ošteti glasački listić, vraća kovertu s glasačkim listićima članu biračkog odbora i izdaje mu se nova koverta s glasačkim listićima.

Član 34. (Pripadnici policije)

Pripadnicima policije, kada ulaze na biračko mjesto i u njegovoj okolini, nije dopušteno nošenje oružja za koje su zaduženi, osim u slučaju utvrđenom članom 5.6 stav (1) Izbornog zakona BiH.

Član 35. (Pomoć drugog lica)

(1) Birač koji je slijep, nepismen ili fizički nesposoban je lice kojem je potrebna pomoć drugog lica prilikom potpisivanja izvoda iz Centralnog biračkog spiska i glasanja. Kad je birač slijep, nepismen ili fizički nesposoban, predsjednik odobrava da mu drugo lice, koje izabere birač, pomogne da glasa. Ovo lice ne smije biti član biračkog odbora niti akreditirani posmatrač. Lice koje pomaže biraču da glasa napisat će svoje ime štampanim slovima u izvod iz Centralnog biračkog spiska pored imena birača kojem je pomagao i potpisati se. Član biračkog odbora u dio predviđen za potpis upisuje "XX", broj identifikacionog dokumenta birača koji glasa i birača koji mu pomaže, pored njegovog potpisa. Lice koje pomaže drugom biraču da glasa ne mora biti upisano u Centralni birački spisak. Jedno lice može pomagati samo jednom biraču.

(2) Fizički nesposobni birači su i oni birači koji dođu do biračkog mjesta, ali ne mogu ući. Drugo lice koje taj birač izabere donosi važeći identifikacioni dokument fizički nesposobnog birača na biračko mjesto i izjavljuje da birač ne može ući na biračko mjesto. Član biračkog odbora zadužen za identifikaciju provjerava da li je ime fizički nesposobnog birača upisano u izvod iz Centralnog biračkog spiska. Ako je ime tog birača upisano u izvod iz Centralnog biračkog spiska, odnosno dodatak izvoda iz Centralnog biračkog spiska, član biračkog odbora odlazi prema fizički nesposobnom biraču, nakon što obavijesti predsjednika, s Obrascem Z6 Zapisnika, glasačkim

listićima, olovkom i kovertom. Član biračkog odbora upisuje ime i lične podatke fizički nesposobnog birača s brojem identifikacionog dokumenta. Fizički nesposobni birač potpisuje se pored tih podataka i popunjava glasačke listiće koje stavlja u predviđenu kovertu. Lice koje je fizički nesposobni birač izabrao odnosi kovertu s glasačkim listićima do glasačke kutije, otvara je i stavlja glasačke listiće u nju. Član biračkog odbora u dio predviđen za potpis, pored imena fizički nesposobnog birača, upisuje broj identifikacionog dokumenta tog birača. Lice koje pomaže fizički nesposobnom biraču upisuje svoje ime štampanim slovima pokraj imena fizički nesposobnog birača u izvod iz Centralnog biračkog spiska i potpisuje se.

Član 36. **(Biračka mjesta za glasanje u odsustvu)**

(1) Na biračkim mjestima za glasanje u odsustvu primjenjuju se procedure glasanja utvrđene za redovna biračka mjesta. Biraču koji glasa na biračkom mjestu za glasanje u odsustvu izdaju se koverta koje sadrže glasačke listiće koji se izdaju u osnovnoj izbornoj jedinici za koju birač glasa.

(2) Birački odbor, prije otvaranja biračkog mjesta za glasanje u odsustvu, obavlja iste radnje kao i birački odbor na redovnim biračkim mjestima, kako je utvrđeno članom 27. ovog pravilnika, osim što na tim biračkim mjestima ručno broje koverta koje sadrže glasačke listiće po osnovnim izbornim jedinicama za koje birači glasaju. Dobijene brojeve prebrojanih koverti predsjednik unosi u Obrazac za brojno stanje.

Član 37. **(Glasanje nepotvrđenim - kovertiranim glasačkim listićima)**

(1) Po jedno biračko mjesto u svakoj osnovnoj izbornoj jedinici bit će ovlašteno za izdavanje nepotvrđenih - kovertiranih glasačkih listića. Izborna komisija će na biračkom mjestu ovlaštenom za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića po mogućnosti osigurati računar na kojem će biti podaci iz Centralnog biračkog spiska. Centralna izborna komisija BiH osigurava podatke iz baze Centralnog biračkog spiska za BiH svim izbornim komisijama za provjeru podataka o biračima upisanim u Centralni birački spisak.

(2) Osim birača koji su upisani u izvod iz Centralnog biračkog spiska da glasaju poštom, a koji imaju pravo glasati nepotvrđenim - kovertiranim glasačkim listićima, nepotvrđenim - kovertiranim glasačkim listićima imaju pravo glasati i birači čije se ime ne nalazi u izvodu iz Centralnog biračkog spiska, a upisani su u Centralni birački spisak od dana zaključenja Centralnog biračkog spiska do dana održavanja izbora. Svoje biračko pravo ovi birači mogu ostvariti na biračkom mjestu koje izdaje nepotvrđene - kovertirane glasačke listiće u osnovnoj izbornoj jedinici za koju su upisani u Centralnom biračkom spisku da glasaju poštom ili su upisani u Centralni birački spisak po prijavljenom prebivalištu.

(3) Birači koji promijene svoje prebivalište iz jedne osnovne izborne jedinice u drugu osnovnu izbornu jedinicu u periodu od zaključenja Centralnog biračkog spiska do dana izbora svoje biračko pravo ostvarit će u osnovnoj izbornoj jedinici u kojoj su imali prijavljeno prebivalište prije dana zaključenja Centralnog biračkog spiska.

(4) U slučaju iz stava (2) ovog člana, ime birača upisuje se na dopunski izvod iz Centralnog biračkog spiska za birače koji glasaju nepotvrđenim - kovertiranim glasačkim listićima, koji sadrži sve podatke kao i izvod iz Centralnog biračkog spiska, u skladu s članom 5.18 Izbornog zakona BiH. Birač se potpisuje u dopunski izvod iz Centralnog biračkog spiska i glasa nepotvrđenim - kovertiranim glasačkim listićem koji se pakuje u posebnu sigurnosnu bijelu kovertu.

(5) Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića na osnovu identifikacionog dokumenta birača ispunjava neophodne podatke na prednjoj stranici koverta s nepotvrđenim - kovertiranim glasačkim listićima, na osnovu kojih se može provjeriti biračko pravo.

(6) Na prednju stranicu koverta za nepotvrđene - kovertirane glasačke listiće upisuju se sljedeći podaci:

- a) broj biračkog mjesta;
- b) prezime i ime birača;
- c) jedinstveni matični broj birača;
- d) datum rođenja;
- e) trenutna adresa stanovanja i
- f) podaci o nazivu i broju predložene identifikacionog dokumenta i naziv organa koji je izdao ovaj dokument.

(7) Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića zadržava identifikacioni dokument birača do momenta kada birač vrati nepotvrđene - kovertirane glasačke listiće zapakovane u sigurnosnoj bijeloj koverti. Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića stavlja sigurnosnu bijelu kovertu u kovertu s podacima o biraču koji glasa nepotvrđenim - kovertiranim glasačkim listićima. Koverta se pečati i birač je ubacuje u glasačku kutiju. Birački odbor zadržava potvrdu LK-OI-4, ukoliko je birač predloži kao identifikacioni dokument.

Član 38.

(Glasanje birača s posebnim potrebama)

(1) U svrhu glasanja birača vezanih za domove, hospitaliziranih lica ili birača koji će glasati u zatvorima i pritvorskim jedinicama izborne komisije će, uzimajući u obzir teritorijalnu raspoređenost i broj institucija, organizirati mobilne timove koji će posjetiti birače iz ove kategorije u njihovim domovima ili institucijama. Mobilni tim ima jednog predsjednika i dva člana. Predsjednik rukovodi radom mobilnog tima i odgovoran je za njegovu zakonitost. Izborna komisija jedan sat prije otvaranja biračkih mjesta predaje svakom formiranom mobilnom timu materijal, kako slijedi:

- a) dopunski spisak s upisanim imenima birača koji su prijavljeni za glasanje na ovaj način, koji je ovjerila izborna komisija;
- b) odgovarajući broj glasačkih listića zapakovanih u koverta na kojima su upisane šifre osnovnih izbornih jedinica za koje se glasa;
- c) odgovarajući broj pomoćnih glasačkih kutija (kartonske kutije);
- d) Obrazac za brojno stanje za biračko mjesto za glasanje u odsustvu;
- e) potrošni materijal koji je neophodan u procesu glasanja i brojanja glasačkih listića;
- f) Zapisnik o radu biračkog odbora iz člana 23. ovog pravilnika i
- g) spisak birača s adresama i kontakt-telefonima iz tačke a) ovog stava.

(2) Po preuzimanju izbornog materijala od izborne komisije predsjednik i članovi mobilnog tima:

- a) upisuju svoja imena u Zapisnik i potpisuju se u dijelu Zapisnika koji je za to predviđen (s naznakom mobilni tim);
- b) upisuju broj birača s dopunskog spiska na predviđeno mjesto u Obrascu za brojno stanje – MOBILNI TIM;
- c) ručno broje primljene koverta sa setovima glasačkih listića prema šiframa osnovnih

- izbornih jedinica za koje se glasa, a prema biračkoj opciji birača koji su upisani na dopunski spisak i upisuju taj broj u Obrazac za brojno stanje;
- d) formiraju pomoćnu glasačku kutiju za mobilni tim i stavljaju papirni samoljepljivi pečat na otvor glasačke kutije;
  - e) upisuju serijske brojeve pečata s pomoćne glasačke kutije u Obrazac za brojno stanje i
  - f) predsjednik i članovi mobilnog tima upisuju u Obrazac Z10 Zapisnika vrijeme njihovog odlaska na teren.

(3) Način glasanja birača s posebnim potrebama ne razlikuje se od načina glasanja utvrđenog čl. 29., 30., 31., 33. i 35. ovog pravilnika. Mobilni tim prilikom rada na terenu, nakon glasanja birača s posebnim potrebama na određenoj lokaciji, samoljepljivom trakom lijepi otvor glasačke kutije koji potpisuju predsjednik i članovi mobilnog tima. Nakon završetka rada na terenu mobilni tim stavlja na otvor pomoćne glasačke kutije samoljepljivi papirni pečat na koji se potpisuju predsjednik i članovi mobilnog tima, a serijski broj pečata evidentira na Obrascu za brojno stanje.

(4) U pomoćnu svesku, odnosno zapisnik o radu mobilnog tima koji potpisuju predsjednik i oba člana, upisuju se: lokacije koje je posjetio mobilni tim, broj birača koji su glasali na pojedinim lokacijama i važniji događaji tokom njihovog rada na terenu.

(5) Mobilni tim počinje raditi u 7,00 sati, a završava u 19,00 sati. Mobilni tim u 19,00 sati u sjedištu izborne komisije pakuje svoj izborni materijal u skladu s članom 77. ovog pravilnika i predaje ga izornoj komisiji.

Član 39. **(Udaljavanje s biračkog mjesta)**

Predsjednik biračkog odbora može s biračkog mjesta i iz njegove okoline udaljiti svako lice koje narušava red. Svako udaljavanje s biračkog mjesta treba zabilježiti u Obrazac Z8 Zapisnika.

Član 40. **(Ometanje procesa glasanja)**

(1) Ako na biračkom mjestu postoji opasnost za red i mir, ako dođe do nasilja ili se otkrije oružje ili opasni predmeti, u smislu člana 22. stav (1) ovog pravilnika, predsjednik biračkog odbora će:

- a) poduzeti aktivnosti da se otkloni opasnost, nasilje, oružje ili opasne predmete s biračkog mjesta;
- b) ako se opasnost, nasilje, oružje ili opasni predmeti ne mogu odmah otkloniti, prekinuti glasanje za onoliko vremena koliko je potrebno da se ponovo uspostavi red i mir na biračkom mjestu;
- c) nakon prijekida glasanja i ponovo uspostavljenog reda i mira, postupiti u skladu s članom 28. ovog pravilnika.

(2) Ako se red na biračkom mjestu naruši, predsjednik biračkog odbora može, u skladu s članom 5.6 stav (1) Izbornog zakona BiH, zahtijevati pomoć policije ili snaga sigurnosti izvan biračkog mjesta kako bi se ponovo uspostavio red i mir na biračkom mjestu. Glasanje se prekida dok se na biračkom mjestu nalaze pripadnici policije ili snaga sigurnosti.

Član 41.

(Zatvaranje biračkog mjesta)

(1) Biračima koji su u redu za glasanje u trenutku zatvaranja biračkog mjesta odobrava se glasanje. Procedura zatvaranja za redovna biračka mjesta i za biračka mjesta za glasanje u odsustvu je:

- a) predsjednik 15 minuta prije zatvaranja biračkog mjesta objavljuje svim prisutnim, unutar i ispred biračkog mjesta, vrijeme zatvaranja biračkog mjesta;
- b) predsjednik određuje jednog člana biračkog odbora da u vrijeme zatvaranja biračkog mjesta stane na kraj reda kako bi se osiguralo da se nijedno lice ne priključi nakon zatvaranja biračkog mjesta;
- c) član biračkog odbora iz tačke b) ovog člana zatvara vrata odmah nakon što posljednji birač iz reda glasa;
- d) predsjednik u Obrazac Z9 Zapisnika upisuje vrijeme zatvaranja biračkog mjesta;
- e) predsjednik zatvara otvor glasačke kutije samoljepljivom trakom i potpisuje je.

(2) Prilikom zatvaranja biračkog mjesta predsjednik u Obrazac Z5 Zapisnika evidentira prisutne akreditirane posmatrače.

Odjeljak B. Biračka mjesta u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH

Član 42.

(Dostava izbornog materijala)

(1) Centralna izborna komisija BiH će nakasnije sedam dana prije otvaranja biračkih mjesta dostaviti Ministarstvu vanjskih poslova BiH izborni materijal i to:

- a) izvod iz Centralnog biračkog spiska za određeno biračko mjesto u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH;
- b) odgovarajući broj setova glasačkih listića;
- c) odgovarajući broj glasačkih kutija;
- d) set obrazaca za biračko mjesto;
- e) postere s uputstvima o načinu glasanja i informativnim sadržajima za birače;
- f) Zapisnik iz člana 23. stav (1) ovog pravilnika i
- g) potrošni materijal prema specifikaciji iz Obrasca Z1 Zapisnika, neophodan za proces glasanja i brojanja glasačkih listića.

(2) Ministarstvo vanjskih poslova BiH će tri dana prije, a najkasnije 12 sati prije otvaranja biračkih mjesta u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, dostaviti biračkom odboru odgovarajućeg DKP-a BiH izborni materijal iz stava (1) ovog člana.

(3) Birački odbor provjerava da li je izborni materijal koji je primio od Ministarstva vanjskih poslova BiH kompletan i u ispravnom stanju, što upisuje u Obrazac Z1 Zapisnika.

(4) Nakon primljenog izbornog materijala, predsjednik i članovi biračkog odbora postupaju u skladu s članom 26. st. (3), (4), (5) i (6) i članom 27. ovog pravilnika.

Član 43.
(Procedure glasanja)

- (1) Sva biračka mjesta otvaraju se u 7,00 sati, a zatvaraju se u 19,00 sati.
- (2) Ako biračko mjesto iz opravdanih razloga nije otvoreno pravovremeno, a kašnjenje je trajalo do tri sata, glasanje na tom biračkom mjestu može se produžiti za onoliko vremena koliko je trajalo kašnjenje, o čemu odlučuje predsjednik. Ako je kašnjenje trajalo duže od tri sata, o dužini vremena za koje se glasanje produžava odlučuje Centralna izborna komisija BiH.
- (3) Predsjednik, u najkraćem roku, obavještava Centralnu izbornu komisiju BiH o razlogu zbog kojeg je došlo do kašnjenja u otvaranju biračkog mjesta ili do prijekida glasanja na biračkom mjestu.

Član 44.
(Tajnost glasanja)

- (1) Ispunjavanje glasačkog listića na biračkom mjestu je tajno, glasanje je lično.
- (2) Nijedno lice ne smije ometati birača koji ispunjava glasačke listiće, niti smije tražiti od njega bilo kakve informacije o tome za koga želi glasati, za koga glasa ili za koga je glasao, niti smije sprečavati ili pokušati spriječiti nekoga u ostvarivanju njegovog biračkog prava.

Član 45.
(Važeći dokument za identifikaciju)

- (1) Za utvrđivanje identiteta birača iz člana 3.15 stav (1) Izbornog zakona BiH služi jedan od sljedećih važećih dokumenata, u skladu s članom 5.12 Izbornog zakona BiH, s fotografijom:
  - a) lična karta;
  - b) pasoš ili
  - c) vozačka dozvola.
- (2) Za utvrđivanje identiteta birača iz člana 3.15 stav (2) Izbornog zakona BiH služi jedan od sljedećih važećih dokumenata s fotografijom:
  - a) pasoš;
  - b) vozačka dozvola;
  - c) važeća lična isprava izdata od zemlje domaćina i
  - d) izbjeglički karton izdat od vlade zemlje domaćina ili druge međunarodne organizacije.

Član 46.
(Izdavanje glasačkog listića)

- (1) Prilikom ulaska na biračko mjesto radi glasanja svaki birač mora predložiti jedan od važećih ličnih dokumenata, u skladu s članom 45. ovog pravilnika. Nakon što birač dokaže svoj identitet članu biračkog odbora i njegovo ime bude pronađeno u izvodu iz Centralnog biračkog spiska birač

se potpisuje identično kao na identifikacionom dokumentu pored svog imena u izvodu iz Centralnog biračkog spiska.

(2) Nakon što birač bude identificiran i potpiše se u izvod iz Centralnog biračkog spiska daljnji postupak o izdavanju glasačkog listića i glasanje obavljaju se na način utvrđen za glasanje raseljenih lica.

Član 47. (Oštećeni glasački listić i pomoć drugog lica)

(1) U slučaju da birač ošteti svoj glasački listić, izdaje mu se drugi glasački listić, na način kako je utvrđeno u članu 33. ovog pravilnika, ako vrati članu biračkog odbora oštećeni glasački listić.

(2) Za birača koji je slijep, nepismen ili fizički nesposoban i potrebna mu je pomoć drugog lica postupa se na način kako je utvrđeno u članu 35. ovog pravilnika.

Član 48. (Udaljavanje s biračkog mjesta)

Predsjednik biračkog odbora može s biračkog mjesta i iz njegove okoline udaljiti svako lice koje narušava red. Svako udaljavanje s biračkog mjesta treba zabilježiti u Obrazac Z8 Zapisnika.

Član 49. (Ometanje procesa glasanja)

Ako na biračkom mjestu postoji opasnost za red i mir, ako dođe do nasilja ili se otkrije oružje ili opasni predmeti, u smislu člana 22. stav (1) ovog pravilnika, predsjednik biračkog odbora će:

- a) poduzeti aktivnosti da se ukloni opasnost, nasilje, oružje ili opasne predmete s biračkog mjesta;
- b) ako se opasnost, nasilje, oružje ili opasni predmeti ne mogu odmah ukloniti, prekinuti glasanje za onoliko vremena koliko je potrebno da se ponovo uspostavi red i mir na biračkom mjestu i
- c) nakon prijekida glasanja i ponovo uspostavljenog reda i mira, postupiti u skladu s članom 43. ovog pravilnika.

Član 50. (Zatvaranje biračkog mjesta)

(1) Biračima koji su u redu za glasanje u trenutku zatvaranja biračkog mjesta u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH odobrava se glasanje po proceduri zatvaranja utvrđenoj u članu 41. ovog pravilnika.

POGLAVLJE V. BROJANJE GLASAČKIH LISTIĆA I GLASOVA

Odjeljak A. Redovna biračka mjesta

Član 51.
(Vrijeme brojanja)

Glasački listići broje se odmah nakon zatvaranja redovnih biračkih mjesta.

Član 52.
(Redoslijed radnji prilikom brojanja)

Radnje prilikom brojanja na biračkom mjestu obavljaju se sljedećim redoslijedom:

- a) utvrđivanje zaduženih glasačkih listića u glasačkoj kutiji;
- b) brojanje glasačkih listića u glasačkoj kutiji;
- c) brojanje glasova (sistem većinskog glasa);
- d) brojanje glasova dobijenih sistemom otvorenih listi - glasovi za političke subjekte;
- e) brojanje glasova dobijenih sistemom otvorenih listi - glasovi za kandidate unutar političkih subjekata.

Član 53.
(Utvrdjivanje zaduženih glasačkih listića)

Nakon zatvaranja biračkog mjesta u prisustvu akreditiranih posmatrača predsjednik i članovi biračkog odbora:

- a) broje i upisuju ukupan broj preostalih **neiskorištenih** glasačkih listića za svaki izborni nivo u Obrazac za brojno stanje;
- b) pakuju neiskorištene glasačke listiće za svaki izborni nivo u originalnu kutiju;
- c) broje i upisuju u Obrazac za brojno stanje ukupan broj **potpisa** glasača s izvoda iz Centralnog biračkog spiska;
- d) upisuju ukupan broj oštećenih glasačkih listića za svaki izborni nivo i pakuju ih u odgovarajuću kovertu i
- e) predsjednik i članovi biračkog odbora potpisuju Obrazac za brojno stanje.

Član 54.
(Brojanje glasačkih listića)

(1) Nakon zatvaranja biračkog mjesta u prisustvu akreditiranih posmatrača predsjednik i članovi biračkog odbora:

- a) otvaraju glasačku kutiju i sadržaj stavljaju na prazan sto za brojanje;
- b) predočavaju praznu glasačku kutiju prisutnima, dokazujući time da u kutiji nema preostalih glasačkih listića;
- c) razvrstavaju glasačke listiće po izbornim nivoima u grupe od po 25 komada;
- d) slažu grupe od po 25 glasačkih listića jednu na drugu unakrsno;
- e) utvrđuju broj grupa od po 25 glasačkih listića kojima dodaju broj preostalih glasačkih listića kako bi se dobio ukupan broj glasačkih listića;
- f) broj glasačkih listića iz tačke e) ovog člana za svaki izborni nivo predsjednik upisuje u obrasce za zbirne rezultate i
- g) predsjednik, svim prisutnim, objavljuje ukupan broj glasačkih listića za svaki izborni nivo.

(2) Glasački listići koji nisu potrebni za sljedeći proces brojanja pakuju se posebno za svaki izborni nivo u providne plastične vreće, koje se odlažu tako da ih svi prisutni mogu vidjeti.

Odjeljak B. Biračka mjesta za glasanje u odsustvu

Član 55. (Brojanje koverti s glasačkim listićima)

(1) Nakon što posljednji birač glasa predsjednik i članovi biračkog odbora biračkog mjesta za glasanje u odsustvu broje kovertu s glasačkim listićima.

(2) Kovertu s glasačkim listićima s biračkih mjesta za glasanje u odsustvu otvaraju se i broje se glasački listići u Glavnom centru za brojanje.

(3) Kovertu s nepotvrđenim glasačkim listićima (ako određeno biračko mjesto za glasanje u odsustvu izdaje nepotvrđene glasačke listiće) predsjednik i članovi biračkog odbora dostavljaju na verifikaciju Glavnom centru za brojanje i ako biračko pravo za datog birača bude potvrđeno, ovi glasački listići broje se u Glavnom centru za brojanje.

(4) Predsjednik i članovi biračkog odbora iz st. (1) i (3) ovog člana:

- a) nakon popune Obrasca za brojno stanje za biračko mjesto za glasanje u odsustvu otvaraju glasačku kutiju i stavljaju sadržaj na sto tako da to vide svi prisutni;
- b) razvrstavaju kovertu s glasačkim listićima na:
  - 1) kovertu s nepotvrđenim glasačkim listićima (za ona biračka mjesta u odsustvu koja izdaju nepotvrđene glasačke listiće) i
  - 2) kovertu s glasačkim listićima za glasanje u odsustvu;
- c) razvrstavaju kovertu s glasačkim listićima za glasanje u odsustvu po osnovnim izbornim jedinicama za koje su birači glasali, odnosno po oznakama kombinacija glasačkih listića na kovertama;
- d) broje kovertu s nepotvrđenim glasačkim listićima, kontroliraju brojanje, a dobijeni broj predsjednik upisuje u Obrazac za brojno stanje za glasanje nepotvrđenim glasačkim listićima;
- e) broje kovertu s glasačkim listićima za glasanje u odsustvu, kontroliraju brojanje, a dobijeni broj koverti po osnovnim izbornim jedinicama za koje su birači glasali predsjednik upisuje u Obrazac za brojno stanje za glasanje u odsustvu;
- f) vežu zajedno kovertu za glasanje u odsustvu s istim kombinacijama glasačkih listića po osnovnim izbornim jedinicama i pakuju ih u odgovarajuću zaštitnu vreću za pakovanje izbornog materijala u odsustvu, u skladu s članom 75. ovog pravilnika;
- g) pakuju kovertu s nepotvrđenim glasačkim listićima u odgovarajuću zaštitnu vreću za pakovanje izbornog materijala, u skladu s članom 76. ovog pravilnika i

- h) popunjavaju i potpisuju Obrazac za brojno stanje za biračka mjesta za glasanje u odsustvu i Obrazac za brojno stanje za biračka mjesta koja izdaju nepotvrđene glasačke listiće.

Odjeljak C. Mobilni timovi

Član 56. (Brojanje koverti s glasačkim listićima)

(1) Nakon što posjete sve birače koji glasaju putem mobilnog tima predsjednik i članovi mobilnog tima u sjedištu izborne komisije broje kovertu s glasačkim listićima na sljedeći način:

- a) broje i upisuju ukupan broj preostalih **neiskorištenih koverti s glasačkim listićima** za svaki izborni nivo u Obrazac za brojno stanje za glasanje putem mobilnog tima;
- b) pakuju neiskorištene kovertu s glasačkim listićima u originalnu kutiju;
- c) broje i upisuju u Obrazac za brojno stanje ukupan broj **potpisa** glasača s dopunskog izvoda iz Centralnog biračkog spiska;
- d) broje i upisuju ukupan broj koverti oštećenih glasačkih listića i pakuju ih u odgovarajuću kovertu;
- e) nakon upisa prethodno utvrđenih podataka u Obrazac za brojno stanje mobilnog tima otvaraju glasačku kutiju i stavljaju sadržaj na sto tako da to vide svi prisutni;
- f) razvrstavaju kovertu s glasačkim listićima za glasanje putem mobilnog tima po osnovnim izbornim jedinicama za koje su birači glasali, odnosno po oznakama kombinacija glasačkih listića na kovertama;
- g) broje kovertu s glasačkim listićima za glasanje putem mobilnog tima, što znači da se kontroliraju i broje kovertu a ne glasački listići, a dobijeni broj koverti po osnovnim izbornim jedinicama za koje su birači glasali predsjednik upisuje u Obrazac za brojno stanje za glasanje putem mobilnog tima;
- h) vežu zajedno kovertu s glasačkim listićima i pakuju ih u odgovarajuću zaštitnu vreću za pakovanje izbornog materijala mobilnog tima, u skladu s članom 77. ovog pravilnika i
- i) popunjavaju i potpisuju Obrazac za brojno stanje za mobilne timove.

(2) Originalni Obrazac brojnog stanja, Zapisnik o radu biračkog odbora - ZARBO, Obrazac brojnog stanja za glasanje putem mobilnog tima i upakovani izborni materijal mobilni tim dostavlja izornoj komisiji.

Odjeljak D. Biračka mjesta za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH

Član 57. (Brojanje koverti s glasačkim listićima)

(1) Nakon zatvaranja biračkog mjesta u prisustvu akreditiranih posmatrača predsjednik i članovi biračkog odbora biračkog mjesta za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH broje kovertu s glasačkim listićima na sljedeći način:

- a) broje i upisuju ukupan broj preostalih **neiskorištenih koverti s glasačkim listićima** za svaki izborni nivo u Obrazac za brojno stanje;
- b) pakuju neiskorištene kovertu s glasačkim listićima za svaki izborni nivo u originalnu kutiju;
- c) broje i upisuju u Obrazac za brojno stanje ukupan broj **potpisa** glasača s izvoda iz Centralnog biračkog spiska;
- d) broje i upisuju ukupan broj oštećenih glasačkih listića za svaki izborni nivo i pakuju ih u odgovarajuću kovertu;
- e) nakon upisa prethodno utvrđenih podataka u Obrazac za brojno stanje za biračko mjesto za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH otvaraju glasačku kutiju i stavljaju sadržaj na sto tako da to vide svi prisutni;
- f) razvrstavaju kovertu s glasačkim listićima za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH po osnovnim izbornim jedinicama za koje su birači glasali, odnosno po oznakama kombinacija glasačkih listića na kovertama;
- g) broje kovertu s glasačkim listićima za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, što znači da se kovertu s glasačkim listićima s biračkih mjesta za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH ne otvaraju i ne broje se glasački listići na biračkom mjestu u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, kontroliraju se i broje kovertu s glasačkim listićima, a dobijeni broj koverti po osnovnim izbornim jedinicama za koje su birači glasali predsjednik upisuje u Obrazac za brojno stanje za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH;
- h) vežu zajedno kovertu za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH s istim kombinacijama glasačkih listića po osnovnim izbornim jedinicama i pakuju ih u odgovarajuću zaštitnu vreću za pakovanje izbornog materijala u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, prema odredbama ovog pravilnika;
- i) popunjavaju i potpisuju Obrazac za brojno stanje za biračka mjesta za glasanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH.

(2) Originalni Obrazac brojnog stanja, Zapisnik o radu biračkog odbora - ZARBO i upakovani izborni materijal birački odbor u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, putem Ministarstva vanjskih poslova BiH, dostavlja Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

Odjeljak E. Važeći i nevažeći glasački listići

Član 58. (Važeći glasački listići)

Glasački listić je **važeći** ako:

- a) je u onom obliku koji je potvrdila i službeno izdala Centralna izborna komisija BiH;
- b) je označen tako da je namjera birača jasna;
- c) nije potpisan i na njemu nije ispisano ime, naziv, izjava ili neki drugi tekst, ilustracija ili simbol i
- d) oštećenje glasačkog listića nije takvo da se ne može ustanoviti namjera birača.

Član 59.
(Glasački listići za pojedine izborne nivoe)

Glasački listići za pojedine izborne nivoe broje se sljedećim redoslijedom:

a) u Federaciji BiH:

- 1) Predsjedništvo BiH,
- 2) Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH,
- 3) Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH,
- 4) kantonalna skupština,
- 5) načelnik općine i
- 6) općinsko vijeće, odnosno gradsko vijeće;

b) u Republici Srpskoj:

- 1) Predsjedništvo BiH,
- 2) Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH,
- 3) predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske,
- 4) Narodna skupština Republike Srpske,
- 5) načelnik općine, odnosno gradonačelnik grada kada se bira neposredno i
- 6) skupština općine, odnosno skupština grada;

- c) **u Brčko distriktu BiH** prvo se broje glasački listići za izborne nivoe redoslijedom kako je navedeno u tački a) alineje 1), 2) i 3) i tački b) alineje 1), 2), 3) i 4) ovog stava, a zatim za Skupštinu Brčko distrikta BiH.

Član 60.
(Brojanje glasova – sistem većinskog glasa)

Po sistemu većinskog glasa vrši se glasanje i brojanje glasačkih listića za izbor člana Predsjedništva BiH u Federaciji BiH i u Republici Srpskoj, za predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske i za izbor načelnika općine u Federaciji BiH i u Republici Srpskoj i gradonačelnika grada (kada se bira neposredno). Glasajući listić je važeći ako je birač označio kvadratić ispred imena samo jednog kandidata.

Član 61.
(Procedura brojanja glasova - sistem većinskoga glasa)

(1) Prilikom brojanja glasova dobijenih sistemom **većinskoga glasa** predsjednik i članovi biračkog odbora:

- a) razvrstavaju glasačke listiće za taj izborni nivo u posebne grupe po kandidatima;
- b) prave posebnu grupu praznih, kao i glasačkih listića koji su ispunjeni tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojem kandidatu je birač dao svoj glas, a njihovu ispravnost utvrđuje predsjednik i članovi biračkog odbora;
- c) broje glasačke listiće za svakog kandidata i uvezuju ih u grupe od po 25 komada;
- d) utvrđuju ispravnost glasačkih listića iz tačke b) stav (1) ovog člana. Glasajući listići za koje predsjednik i članovi biračkog odbora utvrde da su važeći dodaju se grupi za odgovarajućeg kandidata i
- e) utvrđuju ukupan broj važećih glasova za svakog kandidata.

(2) Preostali **nevažeći** glasački listići dijele se u dvije grupe:

- a) nevažeći neoznačeni glasački listići i
- b) nevažeći ostali glasački listići.

(3) Predsjednik i članovi biračkog odbora:

- a) broje listiće svake kategorije **nevažećih** glasačkih listića i dobijeni broj predsjednik upisuje na Obrazac za zbirne rezultate na biračkom mjestu ZR (većinski glas) za taj izborni nivo. Pakuju nevažeće glasačke listiće u zaštitne vreće za izborni materijal u skladu s čl. 73. i 74. ovog pravilnika;
- b) predsjednik upisuje rezultate brojanja glasova za svakog kandidata na Obrazac za zbirne rezultate na biračkom mjestu ZR (većinski glas) za taj izborni nivo. Ako kandidat ne dobije nijedan glas, upisuje se "0" pored imena tog kandidata i
- c) pakuju **važee** glasačke listiće u zaštitne vreće za izborni materijal u skladu s čl. 73. i 74. ovog pravilnika.

(4) Predsjednik, svim prisutnim, objavljuje rezultate brojanja glasova na biračkom mjestu dobijene po sistemu većinskog glasa u skladu s članom 5.26 stav (2) Izbornog zakona BiH, a žutu kopiju Obrasca ZR (većinski glas) izlaže na biračkom mjestu.

Član 62.

(Brojanje glasova dobijenih sistemom otvorenih lista za sve izborne nivoe)

(1) Po sistemu otvorenih lista vrši se glasanje i brojanje glasačkih listića za izborne nivoe kako slijedi:

a) u Federaciji BiH:

- 1) Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH,
- 2) Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH,
- 3) kantonalne skupštine i
- 4) općinska vijeća, odnosno Gradsko vijeće Grada Mostara (posebno glasovi za gradsku izbornu jedinicu i posebno za jednu od šest izbornih jedinica gradskog područja);

b) u Republici Srpskoj:

- 1) Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH,
- 2) Narodna skupština Republike Srpske i
- 3) skupštine općina, odnosno Skupština Grada Banja Luka;

c) u Brčko distriktu BiH: prvo se broje glasački listići za izborne nivoe redoslijedom kako je navedeno u stavu (1) tačka a) alineje 1) i 2) i tačka b) alineje 1) i 2) ovog člana, a zatim za Skupštinu Brčko distrikta BiH.

(2) Glasački listić je **važee** ako je birač označio kvadratić:

- a) pored naziva samo jedne političke stranke, ili koalicije, ili liste nezavisnih kandidata, ili imena jednog nezavisnog kandidata, ili jednog kandidata s posebne kandidatske liste pripadnika nacionalnih manjina;

- b) pored imena jednog ili više kandidata unutar liste samo jedne izabrane političke stranke, ili koalicije, ili liste nezavisnih kandidata i
- c) pored naziva jedne političke stranke, ili jedne koalicije, ili jedne liste nezavisnih kandidata, i kandidata (jednog ili više) unutar te odabrane političke stranke, ili koalicije ili liste nezavisnih kandidata.

Član 63.
(Prvo brojanje glasova)

(1) Prilikom prvog brojanja glasova koji su dobijeni sistemom otvorenih listi utvrđuje se broj glasova koje je osvojila politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata ili nezavisni kandidat ili kandidat s posebne liste pripadnika nacionalnih manjina.

(2) Procedura prvog brojanja glasova je:

- a) razvrstavanje glasačkih listića, prema utvrđenom redoslijedu za određeni izborni nivo, u grupe po političkim strankama, koalicijama, nezavisnim kandidatima ili listama nezavisnih kandidata i kandidatima s posebne kandidatske liste pripadnika nacionalnih manjina. U grupe za jednu političku stranku, koaliciju, nezavisnog kandidata, listu nezavisnih kandidata i kandidata s posebne kandidatske liste pripadnika nacionalnih manjina ulaze glasački listići koje je birač označio:
  - 1) samo ispred naziva jedne političke stranke, koalicije, nezavisnog kandidata, liste nezavisnih kandidata i kandidata s posebne kandidatske liste pripadnika nacionalnih manjina, ili
  - 2) ispred naziva jedne političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata i jednog ili više kandidata unutar te političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata, ili
  - 3) ispred imena jednog ili više kandidata unutar jedne političke stranke, koalicije ili liste nezavisnih kandidata;
- b) pravljenje posebnih grupa neoznačenih, kao i glasačkih listića koji su ispunjeni tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojoj je političkoj stranci, koaliciji, nezavisnom kandidatu ili listi nezavisnih kandidata birač dao svoj glas. Njihovu ispravnost utvrđuju predsjednik i članovi biračkog odbora;
- c) brojanje glasačkih listića koji se slažu u grupe od po 25 komada, zatim ponovno brojanje ovih glasačkih listića i njihovo uvezivanje elastičnom gumicom u grupe od po 25 komada za svaku političku stranku, koaliciju, svakog nezavisnog kandidata, za svaku listu nezavisnih kandidata ili za svakog kandidata s posebne kandidatske liste pripadnika nacionalnih manjina i
- d) utvrđivanje ukupnog broja glasova u grupi određene političke stranke, koalicije, nezavisnog kandidata, liste nezavisnih kandidata ili kandidata s posebne kandidatske liste pripadnika nacionalnih manjina.

(3) Predsjednik i članovi biračkog odbora provjeravaju glasačke listiće iz stava (2) tačka b) ovog člana. Glasajući listići za koje predsjednik i članovi biračkog odbora utvrde da su važeći dodaju se grupi za političku stranku, koaliciju, odgovarajućeg nezavisnog kandidata ili listu nezavisnih kandidata.

(4) Preostali nevažeći glasački listići dijele se u dvije grupe:

- a) nevažeći neoznačeni glasački listići i
- b) nevažeći ostali glasački listići.

(5) Predsjednik i članovi biračkog odbora:

- a) broje nevažeće glasačke listiće svake kategorije I dobijeni broj predsjednik upisuje u Obrazac za zbirne rezultate na biračkom mjestu ZR (otvorena lista) za taj izborni nivo. Pakuju nevažeće glasačke listiće u zaštitne vreće za izborni materijal u skladu s čl. 73. i 74. ovog pravilnika;
- b) predsjednik upisuje rezultate za svaku političku stranku, koaliciju, nezavisnog kandidata, listu nezavisnih kandidata ili kandidata s posebne kandidatske liste pripadnika nacionalnih manjina na Obrazac za zbirne rezultate na biračkom mjestu ZR (otvorena lista) za taj izborni nivo.
Ako politička stranka, koalicija, nezavisni kandidat, lista nezavisnih kandidata ili kandidat s posebne kandidatske liste pripadnika nacionalnih manjina ne dobije nijedan glas, upisuje se "0" pored imena te političke stranke, koalicije, nezavisnog kandidata, naziva liste nezavisnih kandidata ili kandidata s posebne kandidatske liste pripadnika nacionalnih manjina;
- c) pakuju važeće glasačke listiće za nezavisne kandidate i kandidate s posebne kandidatske liste pripadnika nacionalnih manjina, a koji neće biti brojani u drugom krugu brojanja glasova dobijenih po sistemu otvorenih listi.

(6) Predsjednik, svim prisutnim, objavljuje rezultate prvog brojanja glasova dobijenih po sistemu otvorenih listi i dostavlja izornoj komisiji rezultate brojanja na biračkom mjestu dobijene nakon prvog brojanja po sistemu otvorene liste na način koji odredi izborna komisija.

(7) Predsjednik i članovi biračkog odbora broje glasove tako da akreditiranim posmatračima omoguću uvid u cijeli proces.

Član 64. **(Drugo brojanje glasova)**

(1) Prilikom drugog brojanja utvrđuje se broj glasova za svakog kandidata unutar liste političke stranke, koalicije ili liste nezavisnih kandidata.

(2) Drugo brojanje glasova za svaku političku stranku, koaliciju ili listu nezavisnih kandidata obavlja se posebno. Ovo brojanje provodi se *metodom uporednog brojanja* uz korištenje Pomoćnog obrasca za brojanje. Nakon što svi glasovi budu prebrojani rezultati se uzimaju iz jedne knjige pomoćnih obrazaca za brojanje i prenose na Obrazac za zbirne rezultate na biračkom mjestu ZR (otvorena lista) u za to određeni dio pored imena svakog kandidata. Ako kandidat nije dobio nijedan glas, upisuje se "0" pored imena tog kandidata. Broj glasova za kandidata, dobijen drugim brojanjem glasova, ne smije biti veći od ukupnog broja glasova koje je dobila ta politička stranka u prvom brojanju glasova. Predsjednik i članovi biračkog odbora se, nakon popunjavanja Obrasca za zbirne rezultate na biračkom mjestu ZR (otvorena lista) za taj izborni nivo, potpisuju na Obrazac za zbirne rezultate na biračkom mjestu ZR (otvorena lista).

(3) Predsjednik i članovi biračkog odbora pakuju glasačke listiće u zaštitne vreće za izborni materijal u skladu s čl. 73. i 74. ovog pravilnika.

(4) Prvo i drugo brojanje glasova koji su dobijeni sistemom otvorenih listi ponavljaju se za svaki izborni nivo koristeći Pomoćni obrazac za brojanje i Obrazac za zbirne rezultate na biračkom mjestu ZR (otvorena lista) za taj izborni nivo na način utvrđen ovim članom.

Član 65.
(Dostava izbornog materijala s biračkih mjesta izbornim komisijama)

(1) Birački odbor odmah, a najkasnije 12 sati nakon zatvaranja biračkog mjesta, dostavlja nadležnoj izbornoj komisiji:

- a) Zapisnik iz člana 23. ovog pravilnika i
- b) kopije obrazaca i ostali izborni materijal iz čl. 73., 74., 75., 76. i 77. ovog pravilnika.

(2) Predsjednik biračkog odbora javno izlaže rezultate glasanja na biračkom mjestu kako bi javnost imala uvid u njih. Kopije obrazaca o rezultatima glasanja za sve izborne nivoe za ovo biračko mjesto zadržava predsjednik biračkog odbora.

Član 66.
(Dostava zbirnih obrazaca)

Izborna komisija, nakon što primi izborni materijal iz člana 65. ovog pravilnika, popunjava Obrazac zbirnih rezultata na nivou općine i dostavlja ga Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

POGLAVLJE VI. (NAČIN GLASANJA BIRAČA KOJI GLASAJU PUTEV POŠTE)

Član 67.
(Birački paket)

Centralna izborna komisija BiH svim biračima koji su upisani u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje putem pošte dostavlja birački paket koji sadrži:

- a) Obrazac s ličnim podacima birača: ime i prezime, jedinstveni matični broj, datum rođenja, trenutnu adresu van BiH (ulica i broj, grad, poštanski broj, država), kombinacijski broj za glasačke listiće, te uputstva kako treba glasati (odštampana na poledini tog obrasca);
- b) odgovarajuće glasačke listiće koji se izdaju za osnovnu izbornu jedinicu za koju glasa birač;
- c) povratnu kovertu s odštampanom (povratnom) adresom Centralne izborne komisije BiH i
- d) kovertu za glasačke listiće, koja osigurava tajnost glasanja.

Član 68.
(Povratna koverta)

Birač koji glasa putem pošte šalje nazad Centralnoj izbornoj komisiji BiH povratnu kovertu, koja sadrži:

- a) kovertu za glasačke listiće, koja osigurava tajnost glasa, s upakovanim glasačkim listićima i koja je zalijepljena kako bi se osigurala tajnost glasanja;
- b) kopiju jednog od važećih identifikacionih dokumenata, u skladu s članom 5.12, odnosno

- članom 3.15 stav (4) Izbornog zakona BiH;
- c) Obrazac s ličnim podacima birača, koji sadrži podatke navedene u članu 67. stav (1) tačka a) ovog pravilnika.

Član 69.
(Tajnost glasanja)

(1) U cilju osiguranja tajnosti glasa birača koji glasa putem pošte glasački listići pakuju se u kovertu koja osigurava tajnost glasa.

(2) Koverta koja osigurava tajnost glasa i glasački listić ne smiju biti ispisani biračevim ličnim i drugim podacima, osim izražene biračeve glasačke volje. U suprotnom, glasački listić neće biti važeći.

Član 70.
(Rok za prihvatanje povratne koverta)

Povratna koverta koja je poslana Centralnoj izbornoj komisiji BiH najkasnije na dan održavanja izbora bit će prihvaćena i prebrojana ukoliko stigne u Centralnu izbornu komisiju BiH najkasnije 10 dana od dana održavanja izbora i ako je na povratnoj koverti otisak poštanskog žiga zemlje iz koje se glasa s datumom ne kasnijim od datuma održavanja izbora.

Član 71.
(Vodič za glasanje putem pošte)

Centralna izborna komisija BiH distribuirat će Vodič za glasanje putem pošte, preko:

- a) diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH;
- b) klubova i udruženja građana BiH u inozemstvu;
- c) web stranice Centralne izborne komisije BiH i ostalih autoriziranih web stranica i
- d) ureda vladinih i nevladinih organizacija koje se bave izbjeglicama i pitanjima migracije.

Član 72.
(Obrasci)

Sastavni dio ovog pravilnika su:

- a) Zapisnik o radu biračkog odbora – ZARBO;
- b) Obrazac za brojno stanje BS - redovno biračko mjesto;
- c) Obrazac za brojno stanje BSO - biračko mjesto za glasanje u odsustvu (koji se koristi i u DKPBiH);
- d) Obrazac za brojno stanje BSN - biračko mjesto za glasanje nepotvrđenim glasačkim listićima;
- e) Obrazac za brojno stanje BSM – mobilni tim;
- f) Obrazac za zbirne rezultate ZR - većinski glas;
- g) Obrazac za zbirne rezultate ZR - otvorena lista;
- h) Pomoćni obrazac za brojanje;
- i) Primopredajni obrasci PO;
- j) Obrazac za prve nepotpune preliminarne izborne rezultate ZR i

k) Obrazac za druge nepotpune preliminarne izborne rezultate ZR.

POGLAVLJE VII. PAKOVANJE IZBORNOG MATERIJALA

Član 73. (Redovna biračka mjesta FBiH)

(1) Na redovnim biračkim mjestima u Federaciji BiH izborni materijal pakuje birački odbor na način utvrđen odredbama ovog člana.

(2) Glasački listići za Predsjedništvo BiH pakuju se u **BIJELE ZAŠTITNE VREĆE** tako što se u njih stavljaju:

- a) prebrojani važeći glasački listići i
- b) providna plastična vreća s:
  - 1) kovertom s nevažećim glasačkim listićima i
  - 2) kovertom s Obrascem za zbirne rezultate ZR (većinski glas) - plava kopija.

(3) Glasački listići za načelnika općine pakuju se u **BIJELE ZAŠTITNE VREĆE** tako što se u njih stavljaju:

- a) prebrojani važeći glasački listići i
- b) providna plastična vreća u kojoj je:
  - 1) koverta s nevažećim glasačkim listićima i
  - 2) koverta s Obrascem za zbirne rezultate ZR (većinski glas) - plava kopija.

(4) Glasački listići za Parlamentarnu skupštinu BiH pakuju se u **PLAVE ZAŠTITNE VREĆE** tako što se u njih stavljaju:

- a) prebrojani važeći glasački listići i
- b) providna plastična vreća s:
  - 1) kovertom s nevažećim glasačkim listićima i
  - 2) kovertom s Obrascem za zbirne rezultate ZR (otvorena lista) - plava kopija.

(5) Glasački listići za Predstavnički dom Parlamenta FBiH pakuju se u **PLAVE ZAŠTITNE VREĆE** tako što se u njih stavljaju:

- a) prebrojani važeći glasački listići i
- b) providna plastična vreća s:
  - 1) kovertom s nevažećim glasačkim listićima i
  - 2) kovertom s Obrascem za zbirne rezultate ZR (otvorena lista) - plava kopija.

(6) Glasački listići za kantonalne skupštine pakuju se u **PLAVE ZAŠTITNE VREĆE** tako što se u njih stavljaju:

- a) prebrojani važeći glasački listići i
- b) providna plastična vreća s:
  - 1) kovertom s nevažećim glasačkim listićima i
  - 2) kovertom s Obrascem za zbirne rezultate ZR (otvorena lista) - plava kopija.

(7) Glasački listići za općinsko vijeće pakuju se u **PLAVE ZAŠTITNE VREĆE** tako što se u njih stavljaju:

- a) prebrojani važeći glasački listići i

- b) providna plastična vreća u kojoj je:
  - 1) koverta s nevažećim glasačkim listićima i
  - 2) koverta s Obrascem za zbirne rezultate ZR (otvorena lista) - plava kopija.

(8) Neiskorišteni i oštećeni glasački listići za Predsjedništvo BiH, Parlamentarnu skupštinu BiH, Predstavnički dom FBiH, kantonalne skupštine, načelnika općine, općinsko vijeće pakuju se u **SIVE ZAŠTITNE VREĆE** po jedna tako što se u njih stavljaju:

- a) neiskorišteni glasački listići (upakovani u originalne kutije) i
- b) koverta upropašteni glasački listići.

(9) U **PROVIDNE ZAŠTITNE VREĆE** pakuju se:

- a) pomoćni obrasci za brojanje, koji su korišteni za drugi krug brojanja glasova po kandidatima;
- b) Zapisnik o radu biračkog odbora ZARBO - original u koricama i
- c) izvod iz konačnog Centralnog biračkog spiska za redovne birače.

(10) Kopije obrazaca koje je birački odbor koristio tokom glasanja i brojanja glasačkih listića na biračkom mjestu birački odbor pakuje na sljedeći način:

- a) u kovertu za predsjednika biračkog odbora stavljaju se:
  - 1) Obrazac za brojno stanje BS - crvena kopija,
  - 2) Obrazac za zbirne rezultate ZR (većinski glas) - crvena kopija,
  - 3) Obrazac za zbirne rezultate ZR (otvorena lista) – crvena kopija;

- b) u kovertu za predsjednika izborne komisije stavljaju se:
  - 1) Obrazac za brojno stanje BS - zelena kopija,
  - 2) Obrazac za zbirne rezultate ZR (većinski glas) - zelena kopija,
  - 3) Obrazac za zbirne rezultate ZR (otvorena lista) - zelena kopija i
  - 4) Zapisnik o radu biračkog odbora ZARBO - zelena kopija.

(11) Original obrasce koje je birački odbor koristio tokom glasanja i brojanja glasačkih listića na biračkom mjestu birački odbor pakuje na sljedeći način:

- a) u kovertu A3 za Centralnu izbornu komisiju BiH stavljaju se:
  - 1) Obrazac za brojno stanje BS - original u koricama,
  - 2) Obrazac za zbirne rezultate ZR (većinski glas) - original u koricama i
  - 3) Obrazac za zbirne rezultate ZR (otvorena lista) - original u koricama.

(12) Birački odbor svaku od navedenih vreća označava crnim markerom (naprimjer: broj biračkog mjesta 133A025 na dva mjesta na zaštitnoj vreći). Pored toga, birački odbor treba povezati sve tri plave zaštitne vreće za Parlamentarnu skupštinu BiH, Predstavnički dom FBiH i kantonalne skupštine u vrhu samoljepljivom trakom.

(13) Izborna komisija je, po preuzimanju izbornog materijala od biračkog odbora, obavezna da u dostavljene registratore i U-folije pakuje izborni materijal na način da u jednu U-foliju pakuje cijeli izborni materijal iz stava (11) ovog člana. Tako formirane U-folije pakuje u registratore na kojima mora biti ispisano: kod i naziv općine, početni i krajnji broj biračkog mjesta, čije su U-folije stavljene u taj registrator i redni broj registratora (naprimjer: 133A, Novi Grad Sarajevo, 001-015, 1-9).

(14) Odredbe stava (3) ovog člana ne primjenjuju se za biračke odbore u Gradu Mostaru i Brčko distriktu BiH, jer se gradonačelnik u Gradu Mostaru i Brčko distriktu Bosne i Hercegovine ne bira direktno.

(15) Birački odbori u Gradu Mostaru pakuju izborni materijal po odredbama stava (7) ovog člana. Izborni materijal, osim u osnovnoj izbornoj jedinici 157 Grada Mostara, pakuje se u dvije plave zaštitne vreće za nivo gradske liste i liste osnovne izborne jedinice. Na plavoj zaštitnoj vreći, u kojoj se nalaze glasački listići za nivo gradske liste, mora pored broja biračkog mjesta biti i napisano 199.

Član 74. **(Redovna biračka mjesta RS)**

(1) Na redovnim biračkim mjestima u Republici Srpskoj izborni materijal pakuje birački odbor na način utvrđen odredbama ovog člana.

(2) Glasački listići za Predsjedništvo BiH pakuju se u **BIJELE ZAŠTITNE VREĆE** tako što se u njih stavlja:

- a) prebrojani važeći glasački listići i
- b) providna plastična vreća s:
  - 1) kovertom s nevažećim glasačkim listićima i
  - 2) kovertom s Obrascem za zbirne rezultate ZR (većinski glas) - plava kopija.

(3) Glasački listići za predsjednika i potpredsjednike RS-a pakuju se u **ŽUTE ZAŠTITNE VREĆE** tako što se u njih stavlja:

- a) prebrojani važeći glasački listići i
- b) providna plastična vreća s:
  - 1) kovertom s nevažećim glasačkim listićima,
  - 2) kovertom s Obrascem za zbirne rezultate 1 (plava kopija)
Obrascem za zbirne rezultate 2 (plava kopija).

(4) Glasački listići za općinskog načelnika i gradonačelnika Grada Banja Luka pakuju se u **ŽUTE ZAŠTITNE VREĆE** tako što se u njih stavlja:

- a) prebrojani važeći glasački listići i
- b) providna plastična vreća s:
  - 1) kovertom s nevažećim glasačkim listićima i
  - 2) kovertom s Obrascem za zbirne rezultate ZR (većinski glas) - plava kopija.

(5) Glasački listići za Parlamentarnu skupštinu BiH pakuju se u **PLAVE ZAŠTITNE VREĆE** tako što se u njih stavlja:

- a) prebrojani važeći glasački listići i
- b) providna plastična vreća s:
  - 1) kovertom s nevažećim glasačkim listićima i
  - 2) kovertom s Obrascem za zbirne rezultate ZR (otvorena lista) - plava kopija.

(6) Glasački listići za Narodnu skupštinu RS-a pakuju se u **PLAVE ZAŠTITNE VREĆE** tako što se u njih stavlja:

- a) prebrojani važeći glasački listići i
- b) providna plastična vreća s:
  - 1) kovertom s nevažećim glasačkim listićima i

2) kovertom s Obrascem za zbirne rezultate ZR (otvorena lista) - plava kopija.

(7) Glasački listići za skupštinu općine i Skupštinu Grada Banja Luka pakuju se u **PLAVE ZAŠTITNE VREĆE** tako što se u njih stavlja:

- a) prebrojani važeći glasački listići i
- b) providna plastična vreća s:
  - 1) kovertom s nevažećim glasačkim listićima i
  - 2) kovertom s Obrascem za zbirne rezultate ZR (otvorena lista) - plava kopija.

(8) Neiskorišteni i oštećeni glasački listići za Predsjedništvo BiH, Parlamentarnu skupštinu BiH, Narodnu skupštinu RS-a, skupštinu općine i Skupštinu Grada Banja Luka, načelnika općine, gradonačelnika Grada Banja Luka pakuju se u **SIVE ZAŠTITNE VREĆE** po jedna tako što se u njih stavlja:

- a) neiskorišteni glasački listići (upakovani u originalne kutije) i
- b) koverta upropašteni glasački listići.

(9) U **PROVIDNE ZAŠTITNE VREĆE** pakuju se:

- a) pomoćni obrasci za brojanje, koji su korišteni za drugi krug brojanja glasova po kandidatima;
- b) Zapisnik o radu biračkog odbora ZARBO - original u koricama i
- c) izvod iz konačnog Centralnog biračkog spiska za redovne birače.

(10) Kopije obrazaca koje je birački odbor koristio tokom glasanja i brojanja glasačkih listića na biračkom mjestu birački odbor pakuje na sljedeći način:

- a) u kovertu za predsjednika biračkog odbora stavlja se:
  - 1) Obrazac za brojno stanje BS - crvena kopija,
  - 2) Obrazac za zbirne rezultate ZR (većinski glas) - crvena kopija i
  - 3) Obrazac za zbirne rezultate ZR (otvorena lista) - crvena kopija;
- b) u kovertu za predsjednika izborne komisije stavlja se:
  - 1) Obrazac za brojno stanje BS - zelena kopija,
  - 2) Obrazac za zbirne rezultate ZR (većinski glas) - zelena kopija i
  - 3) Obrazac za zbirne rezultate ZR (otvorena lista) - zelena kopija.

(11) Original obrasce, koje je birački odbor koristio tokom glasanja i brojanja glasačkih listića na biračkom mjestu, birački odbor pakuje na sljedeći način:

- a) u kovertu A3 za Centralnu izbornu komisiju BiH stavlja se:
  - 1) Obrazac za brojno stanje BS - original u koricama,
  - 2) Obrazac za zbirne rezultate ZR (većinski glas) - original u koricama i
  - 3) Obrazac za zbirne rezultate ZR (otvorena lista) - original u koricama.

(12) Birački odbor svaku od navedenih vreća označava crnim markerom (naprimjer: broj biračkog mjesta 146B012 na dva mjesta na zaštitnoj vreći). Pored toga, birački odbor treba povezati dvije

plave zaštitne vreće za Parlamentarnu skupštinu BiH i Narodnu skupštinu RS-a u vrhu samoljepljivom trakom.

(13) Izborna komisija je, po preuzimanju izbornog materijala od biračkog odbora, obavezna da u dostavljene registratore i U folije pakuje izborni materijal na način da u jednu U foliju pakuje cijeli izborni materijal iz stava (11) ovog člana. Tako formirane U folije pakuje u registratore na kojima mora biti ispisano: kod i naziv općine, početni i krajnji broj biračkog mjesta, čije su U folije stavljene u taj registrator i redni broj registratora (naprimjer: 146B, Rogatica, 001-015, 1-2).

Član 75. **(Biračka mjesta za glasanje u odsustvu)**

(1) Na biračkim mjestima za glasanje u odsustvu u Federaciji BiH i Republici Srpskoj birački odbori pakuju izborni materijal na sljedeći način:

- a) u **CRVENU ZAŠTITNU VREĆU** stavljaju se:
  - 1) prebrojane kovertе sa setovima glasačkih listića uvezane po osnovnim izbornim jedinicama i
  - 2) plava kopija Obrasca za brojno stanje BSO;
- b) u **SIVU ZAŠTITNU VREĆU** stavljaju se:
  - 1) neiskorištene kovertе sa setovima glasačkih listića upakovane u originalne kutije i
  - 2) oštećene kovertе sa setovima glasačkih listića i
- c) u **PROVIDNU ZAŠTITNU VREĆU** stavljaju se:
  - 1) Obrazac za brojno stanje BSO (original u koricama),
  - 2) Zapisnik o radu biračkog odbora ZARBO (original u koricama) i
  - 3) izvod iz konačnog Centralnog biračkog spiska za birače koji imaju status raseljenog lica.

(2) Kopije obrazaca koje je birački odbor koristio tokom glasanja i brojanja koverti s glasačkim listićima na biračkom mjestu birački odbor pakuje na sljedeći način:

- a) u kovertu za predsjednika biračkog odbora stavlja se Obrazac za brojno stanje BSO (crvena kopija) i
- b) u kovertu za predsjednika izborne komisije stavlja se Obrazac za brojno stanje BSO (zelena kopija).

Član 76. **(Biračko mjesto za izdavanje nepotvrđenih - kovertiranih glasačkih listića)**

(1) Na biračkim mjestima ovlaštenim za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića u Federaciji BiH i Republici Srpskoj birački odbori pakuju izborni materijal na sljedeći način:

- a) u **LJUBIČASTU ZAŠTITNU VREĆU** stavljaju se:
  - 1) prebrojane kovertе s nepotvrđenim glasačkim listićima i
  - 2) plava kopija Obrasca za brojno stanje BSN;
- b) u **SIVU ZAŠTITNU VREĆU** stavljaju se:
  - 1) neiskorištene kovertе sa setovima glasačkih listića upakovane u originalne kutije i
  - 2) oštećene kovertе sa setovima glasačkih listića i

- c) u **PROVIDNU ZAŠTITNU VREĆU** stavljaju se:
- 1) Obrazac za brojno stanje BSN (original u koricama),
  - 2) Zapisnik o radu biračkog odbora ZARBO (original u koricama),
  - 3) dodatni izvod iz konačnog Centralnog biračkog spiska i
  - 4) spisak birača koji imaju pravo glasati nepotvrđenim glasačkim listićima.

(2) Kopije obrazaca koje je birački odbor koristio tokom glasanja i brojanja koverti s nepotvrđenim glasačkim listićima na biračkom mjestu birački odbor pakuje na sljedeći način:

- a) u kovertu za predsjednika biračkog odbora stavlja se Obrazac za brojno stanje BSN (crvena kopija) i
- b) u kovertu za predsjednika izborne komisije stavlja se Obrazac za brojno stanje BSN (zelena kopija).

Član 77. **(Mobilni tim)**

(1) U Federaciji BiH i Republici Srpskoj mobilni tim pakuje izborni materijal na sljedeći način:

- a) u **NARANDŽASTU ZAŠTITNU VREĆU** stavljaju se:
  - 1) prebrojane koverti sa setovima glasačkih listića uvezane po osnovnim izbornim jedinicama i
  - 2) plava kopija Obrasca za brojno stanje BSM;
- b) u **SIVU ZAŠTITNU VREĆU** stavljaju se:
  - 1) neiskorištene koverti sa setovima glasačkih listića upakovane u originalne kutije i
  - 2) oštećene koverti sa setovima glasačkih listića i
- c) u **PROVIDNU ZAŠTITNU VREĆU** stavljaju se:
  - 1) Obrazac za brojno stanje BSM (original u koricama),
  - 2) Zapisnik o radu biračkog odbora ZARBO (original u koricama) i
  - 3) dopunski izvod iz konačnog Centralnog biračkog spiska (za birače koji su vezani za svoje domove zbog starosti, bolesti ili invaliditeta i birače koji su zatvorenici ili su vezani za ustanove, a imaju pravo glasati).

(2) Kopije obrazaca koje je birački odbor koristio tokom glasanja i brojanja koverti s glasačkim listićima na biračkom mjestu birački odbor pakuje na sljedeći način:

- a) u kovertu za predsjednika biračkog odbora stavlja se Obrazac za brojno stanje BSM (crvena kopija) i
- b) u kovertu za predsjednika izborne komisije stavlja se Obrazac za brojno stanje BSM (zelena kopija).

Član 78. **(Shematski prikaz)**

Shematski prikazi načina pakovanja izbornog materijala su sastavni dio ovog pravilnika.

POGLAVLJE VIII. PRELIMINARNI IZBORNI REZULTATI

Član 79.
(Prvi nepotpuni preliminarni rezultati)

(1) Na osnovu postupka utvrđenog u stavu (2) ovog člana, Centralna izborna komisija BiH, najkasnije pet sati po zatvaranju biračkih mjesta, u skladu s članom 5.29a Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, objavljuje prve nepotpune preliminarne rezultate s redovnih biračkih mjesta, za nivo u zavisnosti od vrste izbora (opći ili lokalni):

- a) Predsjedništva BiH, prema redoslijedu utvrđenom u članu 59. ovog pravilnika i
- b) načelnika općine i gradonačelnika Grada Banja Luka.

(2) Izborne komisije dostavljaju putem faks-aparata Glavnom centru za brojanje izvještaj o prvim nepotpunim preliminarnim izbornim rezultatima s redovnih biračkih mjesta, na propisanom obrascu, najkasnije do 22,30 sati na dan održavanja izbora, a Glavni centar za brojanje objedinjene prve nepotpune preliminarne izborne rezultate dostavlja Centralnoj izornoj komisiji BiH najkasnije do 23,45 sati istog dana.

(3) Izborne komisije su odgovorne za tačnost izvještaja koje dostavljaju Centralnoj izornoj komisiji BiH.

(4) Izborne komisije su obavezne da organizuju prikupljanje zelenih kopija obrazaca od biračkih odbora poslije svakog brojanja od nivoa za koje se provode izbori.

Član 80.
(Drugi nepotpuni preliminarni izborni rezultati)

(1) Izborne komisije su obavezne da Glavnom centru za brojanje putem faks-aparata na propisanom obrascu dostave rezultate izbora za sve nivoe vlasti po ovjerenim političkim subjektima (u daljnjem tekstu: drugi nepotpuni preliminarni izborni rezultati) najkasnije do 10,00 sati narednog dana, a Glavni centar za brojanje objedinjene druge nepotpune preliminarne izborne rezultate dostavlja Centralnoj izornoj komisiji BiH najkasnije do 11,45 sati istog dana.

(2) Centralna izborna komisija BiH objavljuje druge nepotpune preliminarne izborne rezultate u 12,00 sati narednog dana, u skladu s članom 5.29a Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Član 81.
(Objava narednih nepotpunih preliminarnih izbornih rezultata)

Centralna izborna komisija BiH objavljuje naredne nepotpune preliminarne izborne rezultate u vrijeme kako je utvrđeno članom 5.29a Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE IX. OBJEDINJENI IZBORNI REZULTATI

Član 82. **(Objedinjeni izborni rezultati)**

(1) Nakon što od biračkih odbora preuzme svu dokumentaciju i materijale za izbore izborna komisija utvrđuje objedinjene izborne rezultate glasanja koje je provedeno na teritoriji te osnovne izborne jedinice za sve nivoe vlasti za koje se provode izbori, i o tome sačinjava zapisnik koji se podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH u roku od 24 sata nakon zatvaranja biračkih mjesta, najkasnije do 19,00 sati dan poslije održavanja izbora.

(2) Izborna komisija dužna je izvršiti unos izbornih rezultata sa svih redovnih biračkih mjesta koji dostavlja putem zatvorene mreže ili e-mailom u Glavni centar za brojanje na aplikaciji koju osigurava Centralna izborna komisija BiH.

(3) Objedinjeni izborni rezultati glasanja u osnovnoj izbornoj jedinici upisuju se u obrasce za zbirne rezultate ZR (većinski glas i otvorena lista) na nivou osnovne izborne jedinice. Obrasci za zbirne rezultate na nivou osnovne izborne jedinice sadrže sve podatke koje sadrže i obrasci za zbirne rezultate na redovnim biračkim mjestima.

(4) Izborna komisija zadržava odgovarajuće primjerke kopije obrazaca objedinjenih zbirnih rezultata glasanja i kopije obrazaca za zbirne rezultate na redovnim biračkim mjestima koje su dostavili birački odbori.

(5) Originalne obrasce s rezultatima glasanja na biračkim mjestima na teritoriji osnovne izborne jedinice, zajedno s originalnim obrascima zbirnih rezultata glasanja na nivou osnovne izborne jedinice, izborna komisija putem Glavnog centra za brojanje dostavlja Centralnoj izbornoj komisiji BiH najkasnije u roku od 24 sata po zatvaranju biračkih mjesta, u cilju kontrole i potvrđivanja izbornih rezultata.

(6) Ukoliko izborna komisija ne dostavi originalne obrasce s rezultatima glasanja na biračkim mjestima na teritoriji osnovne izborne jedinice zajedno s originalnim obrascima zbirnih rezultata glasanja na nivou osnovne izborne jedinice u roku utvrđenom u stavu (4) ovog člana, Glavni centar za brojanje dužan je odmah o tome obavijestiti Centralnu izbornu komisiju BiH kako bi preduzela odgovarajuće mjere za dostavu istih.

(7) Izborna komisija javno izlaže detaljni tabelarni prikaz za objedinjene zbirne rezultate izbora po političkim subjektima i kandidatima kako bi javnost mogla imati uvid u njih. Kopije objedinjenih rezultata glasanja uručuju se akreditiranim posmatračima rada izborne komisije, na njihov zahtjev.

(8) Izborna komisija, nakon prijema izbornog materijala sa svih biračkih mjesta na teritoriji osnovne izborne jedinice, a u roku od 12 do 24 sata po zatvaranju biračkih mjesta, predaje Centralnoj izbornoj komisiji BiH zaštitne vreće s glasačkim listićima i materijalom koji se broje u Glavnom centru za brojanje (koverte s glasačkim listićima birača koji su glasali u odsustvu i nepotvrđenim glasačkim listićima sa svih biračkih mjesta u toj osnovnoj izbornoj jedinici). Sve zaštitne vreće moraju biti zapečaćene odgovarajućim plastičnim pečatima na biračkim mjestima i jasno označene šiframa biračkih mjesta.

(9) Izborna komisija glasačke listiće s redovnih biračkih mjesta i preostali izborni materijal predaje Centralnoj izbornoj komisiji BiH najkasnije u roku od osam dana nakon dana izbora. Zaštitne vreće moraju biti zapečaćene odgovarajućim plastičnim pečatima na biračkim mjestima i jasno označene šiframa nivoa i biračkih mjesta.

POGLAVLJE X. OBRADA I KONTROLA IZBORNIH REZULTATA

Član 83.
(Obrada izbornih rezultata)

(1) Centralna izborna komisija BiH vrši kontrolu i objedinjava podatke sa svih originalnih obrazaca s rezultatima s redovnih biračkih mjesta i rezultata utvrđenih u Glavnom centru za brojanje.

(2) Poslove objedinjavanja i kontrole izbornih rezultata iz stava (1) ovog člana vrši Odjel za prijem, kontrolu, unos i potvrdu izbornih rezultata.

Član 84.
(Kontrola izbornih rezultata)

(1) Kontrola dostavljenih izbornih rezultata obavlja se na osnovu provjera tačnosti podataka koji se objedinjavaju s obrazaca za zbirne rezultate glasanja sa svih biračkih mjesta i obrazaca za zbirne rezultate Glavnog centra za brojanje:

- a) upoređivanjem ukupnog broja potpisa iz Centralnog biračkog spiska s ukupnim brojem glasačkih listića u glasačkim kutijama;
- b) sistem većinskog glasa, upoređivanjem ukupnog broja glasova za svakoga pojedinog kandidata i ukupnog broja nevažećih glasačkih listića s ukupnim brojem izdatih glasačkih listića;
- c) sistem otvorene liste, upoređivanjem ukupnog broja glasova za svaki politički subjekt i ukupnog broja nevažećih glasačkih listića s ukupnim brojem izdatih glasačkih listića i
- d) sistem otvorenih listi, upoređivanjem ukupnog broja glasova za svakoga pojedinog kandidata unutar jednog političkog subjekta s ukupnim brojem glasova koje je osvojio taj politički subjekt u cjelini.

(2) Ako se utvrdi da su tačni podaci upisani u pogrešna polja na obrascu, kao i pogrešna sumiranja od strane predsjednika i članova biračkog odbora, zaposleni na kontroli u Odjelu iz člana 83. stav (2) ovog pravilnika imaju ovlaštenja da izvrše i ovjere ispravku pogrešaka na obrascu.

(3) Za odstupanja koja ukazuju na neregularnosti kod brojanja glasova od strane predsjednika i članova biračkog odbora glavni kontrolor, odnosno zamjenik glavnog kontrolora, podnosi izvještaj Centralnoj izbornoj komisiji BiH, posredstvom generalnog sekretara Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH, sa zahtjevom za ponovnim brojanjem tih glasova. Centralna izborna komisija BiH na osnovu tog zahtjeva donosi odluku o ponovnom brojanju glasova.

(4) Ponovno brojanje glasova iz stava (3) ovog člana vrši se u Glavnom centru za brojanje, a na način kako je utvrđeno u članu 5.22 stav (2) Izbornog zakona BiH.

(5) Glavni kontrolor, zamjenik glavnog kontrolora i kontrolori za obradu, unos i potvrdu rezultata glasanja direktno su odgovorni Centralnoj izbornoj komisiji BiH, a uz koordinaciju vršenja svojih poslova s direktorom i zamjenicima direktora Glavnog centra za brojanje.

POGLAVLJE XI. UTVRĐIVANJE IZBORNIH REZULTATA

Član 85.
(Utvrđivanje izbornih rezultata)

(1) Centralna izborna komisija BiH utvrđuje i objavljuje izborne rezultate nakon objedinjavanja rezultata glasanja s redovnih biračkih mjesta i rezultata dobijenih prebrojavanjem glasova u Glavnom centru za brojanje najkasnije 20 dana nakon održavanja izbora.

(2) Nakon što su objavljeni izborni rezultati iz stava (1) ovog člana za pojedine izborne nivoe Centralna izborna komisija BiH može naložiti ponovno prebrojavanje glasačkih listića na način utvrđen u čl. 5.30 i 5.31 Izbornog zakona BiH za pojedini izborni nivo.

Član 86.
(Uvid u objavljene izborne rezultate)

Centralna izborna komisija BiH odmah po donošenju odluke o objavi izbornih rezultata iste u detaljnom tabelarnom prikazu rezultata glasanja na nivou biračkog mjesta po političkim subjektima i kandidatima stavlja na raspolaganje javnosti putem web stranice Centralne izborne komisije BiH.

POGLAVLJE XII. POTVRĐIVANJE IZBORNIH REZULTATA

Član 87.
(Potvrđivanje izbornih rezultata)

(1) Centralna izborna komisija BiH, nakon završetka ponovnog brojanja glasačkih listića i isteka roka za podnošenje žalbe, odnosno nakon pravosnažnosti odluka, a najkasnije 30 dana od dana održavanja izbora, potvrđuje izborne rezultate.

(2) U skladu s članom 2.9 stav (1) tačka 12. Izbornog zakona BiH, potvrđene izborne rezultate iz stava (1) ovog člana, s raspodijeljenim mandatima i imenima kandidata unutar tih političkih subjekata, Centralna izborna komisija BiH objavljuje u službenim glasilima i sredstvima javnog informiranja.

DIO DRUGI – PRIJEVREMENI IZBORI

POGLAVLJE I. SADRŽAJ PRIJEVREMENIH IZBORA

Član 88.
(Primjena)

(1) Ovim dijelom Pravilnika utvrđuje se način i postupak provođenja prijevremenih izbora za općinskog načelnika i gradonačelnika kada se on bira neposredno, uključujući raspisivanje prijevremenih izbora i način finansiranja izbora, prijava i ovjera političkih stranaka, koalicija i nezavisnih kandidata (pod zajedničkim nazivom: politički subjekti) i prijava i ovjera kandidata političkih subjekata, izborna kampanja, medijsko predstavljanje, upis birača u Centralni birački spisak i način i postupak vođenja Centralnog biračkog spiska, te provođenje izbora.

(2) Prijevremeni izbori za predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske i članove Predsjedništva BiH provode se na način kako je utvrđen postupak provođenja prijevremenih izbora za općinskog načelnika i gradonačelnika kada se on bira neposredno.

Član 89.
(Pojam prijevremenih izbora)

Pod prijevremenim izborima podrazumijevaju se izbori za općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika kada se on bira neposredno (u daljnjem tekstu: općinski načelnik), kome je mandat prestao prije isteka vremena na koje je izabran u skladu s ustavom i zakonom.

POGLAVLJE II. RASPISIVANJE I FINANSIRANJE IZBORA

Član 90.
(Odluka o raspisivanju izbora)

Odluku o raspisivanju prijevremenih izbora za izbor općinskog načelnika donosi Centralna izborna komisija BiH i dostavlja je općinskom vijeću / skupštini općine i izornoj komisiji u općini u kojoj se provode prijevremeni izbori za općinskog načelnika.

Član 91.
(Rokovi izbornih aktivnosti)

Rokove izbornih aktivnosti za prijevremene izbore za načelnika općina utvrđuje Centralna izborna komisija BiH posebnim Uputstvom o rokovima izbornih aktivnosti za održavanje prijevremenih izbora za općinskog načelnika.

Član 92.
(Način finansiranja s rokovima)

(1) Sredstva za finansiranje prijevremenih izbora za općinskog načelnika osiguravaju se u skladu s čl. 1.2, 1.2a st. (2) i (3) i člana 1.2b Izbornog zakona BiH.

(2) Izborna komisija, odmah po prijemu odluke Centralne izborne komisije BiH o raspisivanju prijevremenih izbora za općinskog načelnika, dostavlja zahtjev općinskom vijeću / skupštini općine za osiguranje novčanih sredstava za provođenje prijevremenih izbora za općinskog načelnika, koji sadrži iznos sredstava potrebnih za materijalne troškove za vršenje poslova iz nadležnosti izborne komisije i sredstva za naknade za rad biračkih odbora.

(3) Centralna izborna komisija BiH u roku od pet dana od dana donošenja odluke o raspisivanju prijevremenih izbora za općinskog načelnika dostavlja zahtjev općinskom vijeću / skupštini općine za osiguranje novčanih sredstava za provođenje prijevremenih izbora za općinskog načelnika, koji sadrži iznos sredstava potrebnih za materijalne troškove za vršenje poslova iz nadležnosti Centralne izborne komisije BiH za provođenje prijevremenih izbora za općinskog načelnika.

(4) Općinsko vijeće / skupština općine u općini za koju se provode prijevremeni izbori će iznose sredstava iz st. (2) i (3) ovog člana u roku od 20 dana od dana prijema zahtjeva doznačiti na račune Centralne izborne komisije BiH (na podračun JRT-CIK-PPN-prijevremeni izbori, broj 0000030000000145 poziv na 37111614 - Centralna izborna komisija BiH - Prijevremeni izbori) i izborne komisije.

(5) Kanton, odnosno entitet u kojem se nalazi općina za koju se provode prijevremeni izbori za općinskog načelnika, u svojim budžetima osigurat će nedostajući iznos sredstava, ukoliko općinsko vijeće / skupština općine ne može osigurati sredstva iz st. (2) i (3) ovog člana.

(6) Narodna skupština Republike Srpske osigurava sredstva za provođenje prijevremenih izbora za predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske na način i po postupku utvrđenom u st. (2) i (3) ovog člana.

(7) Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine osigurava sredstva za provođenje prijevremenih izbora za članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine na način i po postupku utvrđenom u st. (2) i (3) ovog člana.

POGLAVLJE III. PRIJAVA I OVJERA POLITIČKIH SUBJEKATA I KANDIDATA ZA PRIJEVREMENE IZBORE ZA OPĆINSKOG NAČELNIKA

Odjeljak A. Prijava i ovjera političkih stranaka i nezavisnih kandidata

Član 93. (Rokovi za prijavu)

(1) Prijava političkih stranaka i nezavisnih kandidata za učešće na prijevremenim izborima za općinskog načelnika podnosi se najkasnije u roku od pet dana od dana donošenja odluke o raspisivanju prijevremenih izbora.

(2) Rok iz stava (1) ovog člana računa se od narednog dana od dana donošenja odluke o raspisivanju prijevremenih izbora, koja će se objaviti u službenim glasilima i na web stranici Centralne izborne komisije BiH.

(3) Podnošenje prijave za učešće na prijevremenim izborima za općinskog načelnika, političke stranke i nezavisni kandidati vrše lično, predajom obrasca prijave i dokumentacije u Centralnu izbornu komisiju BiH, o čemu se sastavlja zapisnik u koji se evidentiraju podaci o kompletnosti njihove prijave.

(4) Ako Centralna izborna komisija BiH ustanovi da su podaci iz prijave netačni ili nepotpuni, obavještava podnosioca prijave iz stava (1) ovog člana, koji je dužan ispraviti nepravilnosti u roku od dva dana od dana prijema obavještenja. Nakon isteka ovog roka Centralna izborna komisija BiH odlučuje o tome da li će potvrditi ili odbiti prijavu političke stranke i nezavisnog kandidata za učešće na prijevremenim izborima.

Član 94. (Prijava političkih stranaka i nezavisnih kandidata koji su učestvovali na redovnim izborima za općinskog načelnika)

(1) Političke stranke i nezavisni kandidati koji su bili ovjereni za učešće na posljednjim redovnim izborima za općinskog načelnika ne moraju ponovno podnositi cjelokupnu potrebnu dokumentaciju za ovjeru učešća na prijevremenim izborima za općinskog načelnika, već se prijava s dokumentacijom koja je podnesena za redovne izbore za općinskog načelnika prihvata uz podnošenje novog popunjenog obrasca njihove prijave.

(2) Političke stranke i nezavisni kandidati koji su ovjereni na posljednjim redovnim izborima za općinskog načelnika nisu obavezni izvršiti uplatu takse za učešće na prijevremenim izborima za općinskog načelnika i oslobođeni su obaveze prikupljanja potpisa podrške.

(3) Političke stranke koje su učestvovala na posljednjim redovnim izborima za općinskog načelnika, a kod kojih je došlo do statusnih promjena, uz prijavu za učešće na prijevremenim izborima za načelnika moraju osigurati i ostalu traženu dokumentaciju iz člana 95. ovog pravilnika.

Član 95.

(Prijava političkih stranaka i nezavisnih kandidata koji nisu učestvovali na redovnim izborima za općinskog načelnika)

(1) Političke stranke i nezavisni kandidati koji nisu učestvovali na posljednjim redovnim izborima za općinskog načelnika uz prijavu učešća na prijevremenim izborima za općinskog načelnika podnose sljedeću dokumentaciju:

- a) dokaz o registraciji kod nadležnog organa (podnose samo političke stranke);
- b) potpise podrške u skladu s čl. 4.4 i 4.8 Izbornog zakona BiH;
- c) izjavu propisanu članom 1.13 Izbornog zakona BiH;
- d) izjavu o članovima statutarnih tijela (podnose samo političke stranke) i
- e) finansijski izvještaj.

(2) Političke stranke i nezavisni kandidati koji nisu učestvovali na redovnim izborima za općinskog načelnika dužni su uplatiti taksu za ovjeru učešća na prijevremenim izborima za općinskog načelnika u iznosu propisanom Pravilnikom o prijavi i ovjeri političke stranke, nezavisnog kandidata, koalicije i liste nezavisnih kandidata za učešće na neposrednim izborima i postupak prijave i ovjere kandidata za popunu garantiranih mandata za pripadnike nacionalnih manjina, te dokaz o uplati takse za ovjeru dostaviti Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

(3) Političkoj stranci, nezavisnom kandidatu ili političkim strankama članicama koalicije čiji kandidat osvoji mandat ili prijava za učešće na prijevremenim izborima za općinskog načelnika bude odbijena vraća se iznos za taksu za ovjeru učešća na izborima.

Član 96.

(Odluka o ovjeri prijave političkih subjekata)

(1) Ako Centralna izborna komisija BiH ustanovi da su podaci iz prijave netačni ili nepotpuni, o tome obavještava podnosioca prijave političkog subjekta, koji je dužan ispraviti nepravilnosti u roku od dva dana od dana prijema obavještenja. Nakon isteka ovog roka, Centralna izborna komisija BiH odlučuje da li će potvrditi ili odbiti prijavu političkog subjekta za učešće na prijevremenim izborima za općinskog načelnika.

(2) Odluku o ovjeri prijave političkih stranaka i nezavisnih kandidata za učešće na prijevremenim izborima za općinskog načelnika donosi Centralna izborna komisija BiH najkasnije u roku od tri dana od dana isteka roka za podnošenje prijave.

(3) Ovjera prijave nezavisnog kandidata za učešće na prijevremenim izborima za općinskog načelnika smatra se i ovjerom kandidata za općinskog načelnika u smislu člana 100. ovog pravilnika.

Odjeljak B. Prijava i ovjera koalicija

Član 97.

(Prijava koalicija)

- (1) Prijava koalicija za učešće na prijevremenim izborima za općinskog načelnika vrši se najkasnije u roku od 13 dana od dana donošenja odluke o raspisivanju prijevremenih izbora za općinskog načelnika.
- (2) Sve koalicije koje su ovjerene na posljednjim redovnim izborima za općinskog načelnika ne moraju vršiti dodatnu prijavu već samo potvrditi raniju prijavu, podnošenjem novog popunjenog obrasca prijave.
- (3) Koalicije koje se formiraju za prijevremene izbore za općinskog načelnika podnose prijavu u skladu s članom 4.12 stav (1) Izbornog zakona BiH.
- (4) Podnošenje prijave za učešće na prijevremenim izborima za općinskog načelnika koalicije vrši se lično, predajom obrasca prijave i dokumentacije u Centralnu izbornu komisiju BiH, o čemu se sastavlja zapisnik u koji se evidentiraju podaci o kompletnosti prijave koalicije.
- (5) Ako Centralna izborna komisija BiH ustanovi da su podaci iz prijave netačni ili nepotpuni, o tome obavještava podnosioca prijave za koaliciju, koji je dužan ispraviti nepravilnosti u roku od dva dana od dana prijema obavještenja. Nakon isteka ovog roka Centralna izborna komisija BiH odlučuje da li će potvrditi ili odbiti prijavu koalicije za učešće na prijevremenim izborima za općinskog načelnika.

Član 98.
(Odluka o ovjeri koalicija)

Odluku o ovjeri koalicija za učešće na prijevremenim izborima za općinskog načelnika donosi Centralna izborna komisija BiH najkasnije u roku od dva dana od dana isteka roka za podnošenje prijave.

Odjeljak C. (Prijava i ovjera kandidata političkih subjekata za općinskog načelnika)

Član 99.
(Prijava kandidata političkih subjekata za općinskog načelnika s rokovima)

- (1) Pod političkim subjektima u smislu ovog člana podrazumijevaju se političke stranke i koalicije.
- (2) Prijavu kandidata za općinskog načelnika ovjereni politički subjekti, u skladu s čl. 96. i 98. ovog pravilnika, podnose najkasnije u roku od 20 dana od dana donošenja odluke o datumu raspisivanja prijevremenih izbora za općinskog načelnika.
- (3) Sastavni dio prijavnog obrasca kandidata za općinskog načelnika je i Izjava kojom kandidat potvrđuje da nema smetnji za kandidiranje utvrđenih Izbornim zakonom BiH.
- (4) Ukoliko se prilikom provjere kandidata za općinskog načelnika utvrdi da isti ne ispunjava uslove za kandidiranje ili da dokumentacija nije potpuna, politički subjekt je dužan u roku od dva dana od dana prijema obavještenja o otklanjanju nedostataka ili nepravilnosti dostaviti Centralnoj izbornoj komisiji BiH prijedlog novog kandidata ili osigurati dodatnu dokumentaciju za kandidata.

Član 100.
(Odluka o ovjeri kandidata za općinskog načelnika)

Odluku o ovjeri kandidata za općinskog načelnika za učešće na prijevremenim izborima za općinskog načelnika donosi Centralna izborna komisija BiH najkasnije u roku od deset dana od dana podnošenja prijave političkog subjekta za ovjeru kandidata za općinskog načelnika.

Član 101.
(Brisanje imena kandidata s glasačkog listića)

Ako se u periodu od donošenja odluke o ovjeri kandidata pa do početka štampanja glasačkog listića utvrdi da je kandidat u tom vremenu postao nepodoban za kandidaturu u smislu Izbornog zakona BiH ili u slučaju smrti kandidata, ime kandidata neće biti stavljeno na glasački listić, a politički subjekt će moći izvršiti zamjenu kandidata.

Član 102.
(Propisani obrasci i potpisi ovlaštenih lica)

(1) Prijave političkih subjekata vrše se na obrascima koje je propisala Centralna izborna komisija BiH u Pravilniku o prijavi i ovjeri političke stranke, nezavisnog kandidata, koalicije i liste nezavisnih kandidata za učešće na neposrednim izborima i postupak prijave i ovjere kandidata za popunu garantiranih mandata za pripadnike nacionalnih manjina.

(2) Obrasci prijave moraju biti potpisani od lica ovlaštenih za zastupanje političkog subjekta. U slučaju koalicije, obrasce potpisuju predsjednici svih stranaka članica koalicije.

(3) Dokumenti koje nije potpisao ovlašteni predstavnik političkog subjekta Centralna izborna komisija BiH neće razmatrati.

(4) Usmenu i pismenu korespondenciju s političkim subjektima Centralna izborna komisija BiH vrši isključivo preko lica ovlaštenih za zastupanje pred Centralnom izbornom komisijom BiH navedenih u prijavi za učešće na izborima ili sjedišta glavnog organa političkog subjekta.

POGLAVLJE IV. IZBORNA KAMPANJA I MEDIJSKO PREDSTAVLJANJE

Član 103.
(Izborna kampanja)

(1) Svi politički subjekti koji učestvuju na prijevremenim izborima za općinskog načelnika obavezni su pridržavati se pravila ponašanja utvrđenih Poglavljem 7. Izbornog zakona BiH.

(2) Izborna šutnja važi za cijelu teritoriju BiH, a počinje 24 sata prije otvaranja biračkih mjesta i traje do zatvaranja biračkih mjesta.

Član 104.
(Medijsko predstavljanje)

(1) Izuzetno od odredaba člana 16.14 stav (1) Izbornog zakona BiH, javni elektronski mediji će ravnopravno i fer predstavljati političke subjekte i informirati javnost u vezi s kampanjom i izbornim procesom u periodu koji počinje petnaest dana prije dana izbora.

(2) Izuzetno od odredaba čl. 16.14 stav (2) i 16.15 stav (2) Izbornog zakona BiH, neposredno obraćanje političkih subjekata počinje u periodu od petnaest dana prije dana izbora.

(3) Izuzetno od odredaba člana 16.12 Izbornog zakona BiH, plaćena politička oglašavanja u elektronskim medijima dopuštena su u periodu od petnaest dana prije dana izbora u trajanju od najviše 30 minuta u privatnim elektronskim medijima i 15 minuta u javnim elektronskim medijima.

POGLAVLJE V. PROCEDURA AKREDITIRANJA POSMATRAČA

Član 105.

(Zahtjev i procedura za izdavanje akreditacija)

(1) Zahtjev za akreditiranje posmatrača predstavnici političkih subjekata podnose izornoj komisiji u općini za koju se provode prijevremeni izbori za općinskog načelnika i Centralnoj izornoj komisiji BiH, a predstavnici udruženja građana i međunarodnih organizacija podnose Centralnoj izornoj komisiji BiH u skladu s odredbama Uputstva o uslovima i procedurama za akreditiranje posmatrača za izbore u Bosni i Hercegovini.

(2) Izuzetno od odredaba člana 6. stav (1), člana 14. stav (1) i člana 20. stav (1) Uputstva iz stava (1) ovog člana rok za podnošenje zahtjeva za izdavanje akreditacije je sedam dana prije dana održavanja odgovarajuće izborne aktivnosti koju podnosioc zahtjeva želi posmatrati.

(3) Procedura izdavanja akreditacija provodi se u skladu s odredbama Uputstva iz stava (1) ovog člana.

POGLAVLJE VI. UPIS BIRAČA U CENTRALNI BIRAČKI SPISAK I BIRAČKI SPISAK ZA PRIJEVREMENE IZBORE ZA OPĆINSKOG NAČELNIKA

Član 106.

(Birači upisani u Centralni birački spisak)

(1) Svi birači koji su upisani u Centralni birački spisak mogu glasati na prijevremenim izborima za općinskog načelnika.

(2) Birači čije se ime ne nalazi u izvodu iz Centralnog biračkog spiska, a koji su podnijeli zahtjev, u periodu od dana zaključenja izvoda iz Centralnog biračkog spiska do dana održavanja prijevremenih izbora, za izdavanje lične karte, mogu glasati na prijevremenim izborima na način utvrđen u članu 37. ovog pravilnika.

(3) Birači koji su bili upisani u Centralni birački spisak na posljednjim izborima za glasanje izvan BiH (putem pošte) imaju status birača upisanih u Centralni birački spisak za prijevremene izbore za općinskog načelnika. Uputstvom o redoslijedu i rokovima izbornih aktivnosti za provođenje prijevremenih izbora za općinskog načelnika Centralna izborna komisija BiH utvrđuje krajnji rok za

upis novih birača u izvod iz Centralnog biračkog spiska za birače koji glasaju izvan BiH, za svaku općinu za koju budu raspisani prijevremeni izbori za općinskog načelnika koji ne može biti kraći od 20 dana od dana objave izbora.

(4) Centralna izborna komisija BiH će obrazac prijave za glasanje putem pošte za nove registrante objaviti na zvaničnoj web stranici Centralne izborne komisije BiH i dostaviti ih svim DKP-ima Bosne i Hercegovine u inozemstvu.

Član 107. **(Centralni birački spisak)**

(1) Centralni birački spisak se zaključuje 20 dana prije dana održavanja prijevremenih izbora za općinskog načelnika i na taj način se utvrđuje broj birača upisanih u Centralni birački spisak za prijevremene izbore za općinskog načelnika za općinu za koju se prijevremeni izbori provode. Izvod iz Centralnog biračkog spiska koji je zaključen u ovom roku koristi se kao birački spisak na dan prijevremenih izbora za općinskog načelnika.

(2) Centralna izborna komisija BiH izvod iz Centralnog biračkog spiska po biračkim mjestima dostavlja izornoj komisiji s drugim izbornim materijalom najkasnije tri dana prije dana održavanja prijevremenih izbora za općinskog načelnika.

POGLAVLJE VII. PROVOĐENJE IZBORA

Član 108. **(Redovna biračka mjesta)**

(1) Prijevremeni izbori za općinskog načelnika provode se na redovnim biračkim mjestima koje je odredila izborna komisija na posljednjim provedenim redovnim izborima na način propisan u Poglavlju IV. Odjeljak A. ovog pravilnika.

(2) Izborna komisija koja provodi prijevremene izbore za općinskog načelnika ima obavezu da pri određivanju redovnih biračkih mjesta odredi jedno biračko mjesto za birače koji glasaju nepotvrđenim glasačkim listićima, a koje će biti pridruženo redovnom biračkom mjestu koje je najbliže sjedištu općinske izborne komisije. Na ovom biračkom mjestu mogu glasati birači koji su upisani u izvod iz Centralnog biračkog spiska da glasaju izvan BiH, a koji se na dan izbora zateknu u svojoj općini.

(3) Izborna komisija obavezna je objaviti lokacije biračkih mjesta u roku od 15 dana prije dana održavanja prijevremenih izbora za općinskog načelnika.

Član 109. **(Birači koji su upisani u izvod iz Centralnog biračkog spiska za raseljena lica BiH)**

(1) Birač koji je upisan u izvod iz Centralnog biračkog spiska za raseljena lica BiH svoje pravo glasanja ostvaruje lično u općini u kojoj je imao prebivalište prema posljednjem popisu stanovništva koji je izvršila država Bosna i Hercegovina, u skladu s članom 14.3a, a u vezi s članom 20.8 Izbornog zakona BiH.

(2) Izborna komisija koja provodi prijevremene izbore za općinskog načelnika, u skladu sa stavom (1) ovog člana, dužna je odrediti biračko mjesto na kojem će glasati svi birači koji su upisani u izvod iz Centralnog biračkog spiska za raseljena lica BiH. Procedura glasanja i brojanja glasačkih

listića na ovom biračkom mjestu vrši se u skladu s odredbama dijela prvog ovog pravilnika koje reguliraju glasanje i brojanje glasačkih listića na redovnim biračkim mjestima.

(3) Ukoliko je broj birača koji su upisani u izvodu iz Centralnog biračkog spiska za raseljena lica BiH manji od 250 birača, izborna komisija neće određivati posebno biračko mjesto, već će sve birače pridružiti redovnom biračkom mjestu koje je najbliže sjedištu izborne komisije. Ukoliko je broj birača koji su upisani u izvod iz Centralnog biračkog spiska za raseljena lica BiH veći od 1000 birača, izborna komisija će odrediti dva ili više posebnih biračkih mjesta, vodeći računa da broj birača na svakom od ovih biračkih mjesta ne prelazi 1.000 birača koji će se nalaziti na istoj lokaciji. Izvodi iz Centralnog biračkog spiska određeni za dva ili više posebnih biračkih mjesta bit će podijeljeni po abecednom, odnosno azbučnom redu.

(4) Centralna izborna komisija BiH za birače koji ostvaruju svoje biračko pravo u skladu s ovim članom, štampat će poseban birački spisak.

Član 110. **(Obavještenje biračima)**

Izborna komisija koja provodi prijevremene izbore za općinskog načelnika obavezna je proslijediti općinskim izbornim komisijama na čijem području se nalaze birači koji su upisani u izvod iz Centralnog biračkog spiska za raseljena lica BiH spisak raseljenih lica s podatkom gdje i na kojem biračkom mjestu mogu ostvariti svoje biračko pravo. Izborna komisija na čijem području se nalaze raseljena lica dužna je na prigodan način i pravovremeno obavijestiti ta lica gdje i na koji način će glasati.

Član 111. **(Glasanje izvan BiH)**

Centralna izborna komisija BiH će biračima koji su upisani u izvod iz Centralnog biračkog spiska da glasaju izvan BiH na prijevremenim izborima za općinskog načelnika pravovremeno proslijediti glasačke listiće, a najkasnije 35 dana prije dana održavanja izbora. Pri brojanju glasačkih listića uzimaju se u obzir samo oni glasački listići koji su putem pošte upućeni na adresu Centralne izborne komisije BiH i imaju poštanski pečat na koverti s datumom do dana održavanja prijevremenih izbora za općinskog načelnika.

Član 112. **(Birački odbori)**

(1) Postupak imenovanja biračkih odbora za prijevremene izbore za općinskog načelnika vrši se na osnovu odredbi Izbornog zakona BiH i Uputstva o utvrđivanju kvalifikacija, broja, postupka žrijebanja i imenovanja, obuke, provjere znanja i certificiranja članova biračkih odbora i mobilnih timova za glasanje i obaviti će se najkasnije u roku od 15 dana prije dana izbora.

(2) Odluke o imenovanju članova biračkih odbora i njihovih zamjenika s obrazloženjem (utvrđeni poredak žrijebanja, imena i prezimena i JMBG imenovanih, prijedlog političkog subjekta) izborna komisija po donošenju dostavlja Centralnoj izornoj komisiji BiH, a najkasnije u roku od 15 dana prije dana izbora.

Član 113. **(Dostava izbornog materijala)**

(1) Centralna izborna komisija BiH izborni materijal zajedno s glasačkim listićima dostavlja nadležnoj izbornoj komisiji najkasnije tri dana prije dana održavanja prijevremenih izbora za općinskog načelnika.

(2) Cjelokupan izborni materijal birački odbori i općinske izborne komisije dostavljaju Centralnoj izbornoj komisiji BiH na način kako je propisano u dijelu prvom ovog pravilnika.

(3) Izborna komisija koja provodi prijevremene izbore za općinskog načelnika obavezna je najkasnije 24 sata po zatvaranju biračkih mjesta dostaviti Centralnoj izbornoj komisiji BiH objedinjene rezultate glasanja na nivou općine za koju se izbori provode i originalnu dokumentaciju s rezultatima glasanja sa svih biračkih mjesta na kojima se glasalo na prijevremenim izborima za općinskog načelnika na području općine za koju se provode prijevremeni izbori.

Član 114. **(Glavni centar za brojanje)**

Centralna izborna komisija BiH može posebnom odlukom formirati Glavni centar za brojanje za svake prijevremene izbore za općinskog načelnika. Istom odlukom se utvrđuju poslovi koji se obavljaju u Glavnom centru za brojanje, lokacija na kojoj se uspostavlja Glavni centar za brojanje i određuje vremenski period u kojem će raditi Glavni centar za brojanje.

Član 115. **(Objava izbornih rezultata)**

(1) Preliminarne rezultate prijevremenih izbora za općinskog načelnika Centralna izborna komisija BiH objavljuje po dobijanju objedinjenih rezultata sa svih redovnih biračkih mjesta od izborne komisije.

(2) Centralna izborna komisija BiH objavljuje izborne rezultate prijevremenih izbora za općinskog načelnika u skladu s poglavljima VIII., IX., X. i XI. dijela prvog ovog pravilnika.

DIO TREĆI – PONOVNI I ODGOĐENI IZBORI

POGLAVLJE I. PONOVNI IZBORI

Član 116. **(Procedura)**

(1) Ukoliko Centralna izborna komisija BiH ustanovi da je za vrijeme glasanja ili brojanja glasačkih listića došlo do nepravilnosti koje mogu utjecati na rezultate izbora i poništi izbore u izbornoj jedinici ili na nekom biračkom mjestu, provode se ponovni izbori.

(2) Ponovni izbori provode se na osnovu istih kandidatskih listi i istih izvoda iz Centralnog biračkog spiska koji su korišteni na poništenim izborima.

(3) Centralna izborna komisija BiH određuje dan održavanja ponovnih izbora, a najkasnije 14 dana od dana pravosnažnosti odluke Centralne izborne komisije BiH o poništenju izbora.

(4) Ponovni izbori provode se na istoj lokaciji biračkog mjesta i po proceduri propisanoj u dijelu prvom ovog pravilnika.

POGLAVLJE II. ODGOĐENI IZBORI

Član 117. (Postupak provedbe)

(1) Ukoliko u nekoj izbornoj jedinici ili biračkom mjestu glasanje nije obavljeno onog dana koji je utvrđen za glasanje, provode se odgođeni izbori.

(2) Na osnovu činjenica koje ukazuju da izbore nije moguće provesti u skladu s odredbama Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH donosi odluku o odgađanju izbora na određenom biračkom mjestu ili u izbornoj jedinici, a najkasnije 30 dana od dana koji je određen za glasanje na redovnim izborima.

(3) Odgođene izbore raspisuje Centralna izborna komisija BiH.

(4) Odgođeni izbori u pravilu se provode u roku od sedam dana, a najkasnije 30 dana od dana koji je određen za glasanje na redovnim izborima.

(5) Odgođeni izbori se provode po proceduri propisanoj u dijelu prvom ovog pravilnika.

DIO ČETVRTI – ZAVRŠNE ODREDBE

Član 118. (Računanje rokova)

Neradni dani i dani državnih praznika računaju se u rokove utvrđene ovim pravilnikom za sve izborne radnje.

Član 119. (Prestanak primjene)

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje primjena Pravilnika o načinu glasanja i brojanja glasačkih listića („Službeni glasnik BiH“, broj 65/08), Uputstvo o načinu pakovanja izbornog materijala za provođenje Lokalnih izbora 2008. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 69/08), Uputstvo o načinu kontrole i zaduživanja izbornog materijala („Službeni glasnik BiH“, broj 74/08), Uputstvo o prijemu, obradi, kontroli, objavljivanju i potvrđivanju izbornih rezultata za Lokalne izbore 2008. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 79/08), Instrukcija o načinu dostavljanja i objave preliminarnih, nezvaničnih i nekompletnih rezultata za Lokalne izbore 2008. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 79/08) i Uputstvo o načinu i postupku provođenja prijevremenih izbora („Službeni glasnik BiH“, broj 102/06).

Član 120.
(Stupanje na snagu i objava u službenim glasilima)

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH" i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku Republike Srpske", "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH" i web stranici Centralne izborne komisije BiH www.izbori.ba.

Broj: 07-2-02-2-2137/10
Sarajevo, 04.05.2010. godine

Predsjednica

Irena Hadžiabdić

